

KÖZÉRDEK

TOLNAVÁRMEGYE TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS GAZDASÁGI ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.

Megjelenik minden szombaton.

Kiadóhivatal: Széchenyi-uteza 140. szám.

TELEFON-SZÁM: 22.

Az előfizetési pénzek és hirdetések ide küldendők.

HIRDETÉSEK

legjutányosabb számítással, díjszabás szerint.

Felelős szerkesztő:

BODNÁR ISTVÁN.

Főmunkatárs:

HAUGH DÉLA.

Kiadja Báter János nyomdája Szekszárdon.

Szerkesztőség: Széchenyi-uteza 105. szám.

Ide küldendők a lapot érdeklő összes közlemények.

ELŐFIZETÉS:

egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.

NEPTANITÓKNAK,

ha az előfizetést egész évre előre beiktatják: 5 kor.

Fohász.

Ne adj Uram, több lángot szívünkbe,
Izzó már lelünk, szinte égünk,
Szent tűz hevit, perzsel, forralja:
Tűzes, szilaj, lobogó vérünk . . .
Öklünk szorul már, jaj, ha lesújtunk,
A szívünk tűzbe, a szemünk vérbe . . .
Fogd meg kezünket, Urunk, Teremtőnk:
Pusztulás, romlás lehet a vége . . .

Szelidítsd, fékezd szívünk nagy lángját;
Karunk feszíti, erőnkét szítja . . .
S azt a sok sebet, amelyetől vérzünk
Századok óta, mind, mind kinyitja . . .
Könnyünk kicsordul, átkunk kiárad . . .
S jaj, újra vérzünk, sebünk úgy éget —
Magunk legyőzni, hogymást legyőzzünk:
Ne lángot küldj: — **higgadt bölcseséget!**

BODNÁR ISTVÁN.

A társadalom csődje.

A társadalom úgy tesz, mint a bukni készülő kereskedő: végeledést hirdet. A becsület, erkölcs drága portéka, de potom áron vesztegeti. S mennél türebb lesz a bolt, annál inkább közeledik a — csőd, az általános erkölcsi züllés.

Hajdan nem volt ennyi „megtévedt” ember, igaz, hogy úgy nevezett „erényesöszök” sem voltak ennyien. A sajtó talált más nemesebb foglalkozást is a szentes mosásnál és szapuláznál; de ma gerendával a szemében keresi a — szálkát. Mindegy, régen még sem volt a közéletben ennyi kétes alak és figura, mint manapság. Legfeljebb az árvapénztárnokok sikasztottak s a boldog emlékezetű esküdt világban is eltűnedezték itt-ott a letéborítékok bankó-bélése, elusztak a kártyán az utcsinálási alapok, bírságpénzek, de futotta a családi vagyon, jó rokonok, kik még adtak valamit az ősök becsületos nevére, helyreputogatták a hiányt s ritkább volt a köztisztviselői karban, az — „ülnök”. Ma azonban a sikkasztás, okirat, váltóhamisítás nem sporadikus jelenség, de valóságos — rendszer . . . Kuriai bíró ajándékokat fogad el, királyi ügyész főbe lövi magát, táblabíró megszökik,

képviselőházi alelnök a liften keresztül csinálja meg a becsületet reparáló szaltomortálét, a nagytiszteletű esperes úr elkölti az árvák özvegyek egész nyugdíj alapját s hogy a vallási egyenlőség teljes legyen: eltűnnek a — mise-pénzek is. A váltóhamisítás már nem is bűn, csak a lejáratra váltás ki a „gavallér” váltóját s az intézetek pénztárai tele vannak a — pénzváltókkal. De sikkaszt, csal, lop az is, a ki pénzt sohasem kezel. Eladják a ki nem fizetett könyveket, ékszerket, gépeket, felszedik, elviszik hatósági közegek szeme láttára egész utcákra köveket, s mivel Amerikában, sőt már egyebütt is tovább tolják a házakat, itt se lehet ma már biztos az ember, hogy nem gördítik-e el házastói, mindenestől a — zálogházba?!

Uramfia, mekkora haladás a civilizáció terén! Pedig ez csak a külső látszat, a felszín. Hátha még a dolgok mélyére tekinthetne az ember?! Ki tudja, mi rejlik a felhők méhében, a forgatagok belsejében?! Mennyi salak, szemét, piszok kavarog, forr a modern társadalom boszorkány üstjében? Fel kellene azt az egész üstöt borítani s micsoda szörny alakok másznának elő belőle?! Hány gavallér jár ma büszkén, hátra szegzett fejjel, vastag aranylánczal, mosolygó ábrázattal, gögösen rád vigyorogva s félszemmel lesve, figyelve a sarki rendőr minden mozdulatát . . .?

De mindez csak okozat már, hol, mi tehát az ok, miben, vagy kiből rejlik a hiba, hogy a társadalom ilyen?

A nehéz megélhetési viszonyok, mondják a bűnbeesettek, amikor a börtön ajtaját átlélik, — a nyomor . . .

Lárfári. Ez csak nagyon kis részben igaz. — Magyarországon *igazi* nyomor meg talán sehhol nincsen. Szegény ember, általános szegénység ugyan van itt, ott, amott, de be van bizonyítva, hogy még a vándorbotot sem az ugynevezett »végszükség« adja legtöbbször a szegény ember kezébe, de lelketlen ügynökök félrevezető meséi, a nép naiv hiszékenysége, földéhsége és pénzszomja . . .

Más itt a baj, más mélyreható oka van az erkölcsök meglazulásának: *a nagy igény, urhatnomság, az egész nevelési rendszer.*

Ma minálunk mindenki ur akar

lenni, de nem a természetes uton: a gazda gazdasága után, az iparos iparával, a kereskedő kereskedése révén, az értelmiség szellemi tehetsége és készütsége útján. Ma senki sincs megelégedve élethivatásával: a borbély azon jajgat, mért nem lett doktor, a gazda tőkepénzes szeretne lenni, vagy ur, tisztviselő, hivatalnok, ha napidíjas is; a suszter irigyli a szabót, tanító a papját, pap a püspökjét, drámai színész operaénekes szeretne lenni, az egyetemi tanár miniszter, s a miniszter, manó hiszi, hogy az is nem valami más egyéb lenne, kivált manapság . . . Az ilyeneknek aztán csakugyan taposó malom az élet. Iparos, kereskedő beáll dijnoknak, a gazda börszéklik, mindenki más mást tesz és csinál, mint amit kellene csinálnia, csak a poéta írja a maga verseit, de azok meg a kutyának sem kellene . . .

Ez az általános elégedetlenség aztán annyira meggyűlölteti kivel-kivel a saját életfoglalkozását, hogy mindenki mást, nagyobb urat akar nevelni a fiából, mint ő maga. A földműves fia legyen pap, tehát úr, a kereskedő, iparos fia legyen ügyvéd, tehát úr, és az úr fia mi lehetne más, mint úr? Ur, mindenki úr, még a kiskutya is úr. Mert a szülők majomszeretete csodával határos. A kis iparos úgy kalapálja össze a garast, a kis hivatalnok meg is koplalja, de a fia már biciklin karikázik, dressbe jár, feszít, ágál, mint a bécsi kutya Pesten! . . .

S az elkényeztetett urfinak addig csak arany a dolga, míg a szülei kéz gondoskodik róla, de amikor kilép az életbe, éppen olyan bátortalanul ostoba, mint a tyukvezetésére szorult kacsa-fiók. Csakhogy a kis kacsa még beleoltotta a természet az uszási ösztönt. Tanítás nélkül is megtanulja s ha megtalálta a maga mocsarát, el nem merül benne. Az elkényeztetett urfit azonban legtöbbször elborítja az élet szennyes árja.

Mert nézzük a mai fiatal ember sorsát. Pályáját a legtöbb ingyenes gyakorlattal kezdi, örülhet, aki az 1000 koronás gyakornoki borralalót megkaparinthatja. Később 7—8 forintos kezdő fizetéshez jut. Elég egy embernek, de nem egy gavallérnak. Mert szolgálhat megyénél, törvényszéknél,

ministeriumban, a ki nem gavallér? A kit főnöke mindjárt „te“-nek szólít, csak nem maradhat el a többitől? Felül tehát az ár tarajos hátára.

Budapesten lóversenyez, számozatlan bércocsi helyett most már automobilon száguld, vidéken mulat, pezsgőzik, mivel oroszán vadászatra nem nyílik alkalom, cserkészik snepfekre kaczkias menyecskekre, s mikor elusztott az apai vagyon, megkezdődik a hajtóvadászat — hozomány után. — Ott van tehát a farsang minden érdekes bálján, kaszinó, nőegylet mulatóságán, júniusi majálisain, a táblai elnökné, vagy a nagyságos alispánné tea-zsurjain. Budapesten pedig színházba kíséri a számvevőségi főnök, vagy miniszteri tanácsos urélemedett leányait. S mikor aztán családot kell alapítania, még szerencsés, ha a „boldog menyasszony“ renetegnek hirdetett, de harmadára leapadt hozományával kiránthatja a nyakig-adósság hínárjából.

S a leányok nevelése sem különb. A felsőbb leányiskolaiak minden évben leteszik a vizsgát, uramfia, még a főzésből is — a sajtó előtt. Köszönöm, nem kérek a „képletek“ alapján készült vesepecsenyékéből, s kimondhatatlan nevű tortákból. De nem az a baj, hogy valaki főzni meg nem tanul az iskolában, hanem az, hogy az iskola csak a vizsgára készíti elő növendékét és nem az — életre. Meg az, hogy a leány 11—13 éves korától folyton ott van a — kirakatban, mint a felezukorvirágozott Dobos-torta. Hja, mert kevés a kereslet, korán árulni kell. Hajdan „megnőtt a leány, ha az ágy alá dugták is“, de ma ugyyszólván a nyilvánosság előtt nő fel. Két, három gavallér kíséri az iskolába. 11 éves korában már verseket írnak hozzá, táncziskolában, diák-majálisokon már „szíveket tör meg“ s jó, ha a boldog gavallér le nem török az V-ik osztályban, vagy az érettségien.

S mikor aztán az ilyen különkülön kinevelt szívek egymásra talál, ez csak a boldogság! Ha kölcsönpenzen is, a fiatal pár meg sem áll Velenczéig, de nem ritka eset, hogy már Fiuméből sürgönyöznek a papának, hogy elfogyott az apró pénz. Még a kis boitos leánya is elnászutazik legalább egy zónát, hogy a másik vonattal visszajöjjön.

És pár esztendeig így tart a gyöngyélet, a boldogság. Társaság itt, társaság ott, a vidám fiatal asszonyka talán nem is tud róla, hogy már megkezdődött a férfi: küzdelme. Oda haza is a papa gondoskodott mindenről. — Ha a férj előrelátó, becsületes, s már kiforrtta magát, odaáll az asszony elé, nyíltan kimondja, hogy nincs, nem telik. Az asszony természetesen duzzog, titokban sirdogál, el is önti egy kicsikét az epe, ha máson új ruhát lát, de a legtöbb mégis csak észretér, bár akad olyan is, a ki kárpótlást keres. Bámulatatosan leszökik egyszerre a selyem ára, a férj alig ad reá egy pár forintot, persze nem is sejti, hogy miből és kinek a zsebéből kerül ki a drága ruha ára. De a legtöbb esetben a férfi álszemérmes, gyáva, hogy feltárja a

valót. Megindul tehát a lejtőn. Baráti szívességeket vesz igénybe, gombamódra szaporodnak a váltók. Kezd belőle kivesszni az önállóság, a férfibüszkeség, az önérték. Eltűri az első lekenyerezést, hogy saját hivatalában gazdag fiskális kantáros szívart dugjon a szájába. Később azonban már nem olyan érzékeny, *egyébbel* is hagyja magát kapacitáltatni. A dacos, büszke alakokból származó figurák lesznek: vaj emberek, egyéniségük, akaratuk felolvad a felebbvaló nézésétől, az érdekhajhászok kisértéséitől, később már egészen természetesnek találják, ha apró szívességeikért meg nem engedett ellenszolgálatokat kívánnak tőlük. S a lejtőn megállapodás nincs . . . Lejebb, mindég lejebb, a hitel kimerültével jön a más pénze . . . most már csak két ut van a — pisztoly, vagy — Amerika.

Szomorú kép, de talán az benne a legszomorubb, hogy teljesen élethű. Egész osztályokra reállik már a fenti fotográfia, a típus, a törzs ugyanaz, mint a katona fényképeknél, legfeljebb itt-ott a — fej változik.

Szóval a társadalom beteges, nyavalyás. Belepusztul, ha jobb utra nem tér.

Legelőször is a nőnevelés kérdését kell a legalaposabban megreformálni.

Mert anyákra van elsősorban is szüksége a társadalomnak s nem — majd kiirtuk, hogy — kikre . . . Kevesebb metafizika, alkotmánytan, de több praktikus élettudomány. Ki az üvegházakból azokat az elkényeztetett virágszálakat, ki a levegőre, assimilálódjanak az — élethez! Nem versírásra, felsőbb fokú egyenletekre kell megtanítani a serdülő leányokat, de arra, hogyha asszonyok lesznek, a férfiaknak ne csak gondokat szerezzenek, de igazán boldogítani is tudják. Ezzel talán némileg meg lesz oldva a feminizmus kérdése is.

S a társadalom megreformálása, mondjuk a társadalmi forradalom sürgős, nagyon sürgős, mert ha ki nem jőzanodik a világ nagyvárosi hóbortjából, pár év múlva elindulhat az új Diogenes lámpával keresni a — *megelégedett embert*, s az általános erkölcsi züllés mellett nemsokára elkövetkezik az az idő, a mikor valamelyik *hunczultnak* csakugyan meg kell alakítani a — becsületes emberek társaságát . . .

B.

A rendezett tanács.

Szekszárd tehát beleült a városok sorába. Riasztó hírek jöttek ugyan onnan felülről, bár, amint mult heti vezércikkünkben is kifejtettük, majd nem lehetetlennek ítéltük, hogy a miniszter kitérhessen egy város jogos és méltányos óhajának a teljesítésétől, amikor a kérelem egyenesen a törvényben gyökeredzik. Tisza István eltávozott belügyminiszter talán legutóljára írta alá azt az érdekes okmányt, a mely a rendezett tanács engedélyezésével a szekszárdiaknak ekként hirdeti az örvendetes hirt:

45217.

II. b. 1905.

Tolnavármegye közönségének

Szekszárd.

Boda Vilmos és társai szekszárdi lakosok és birtokosok részéről előterjesztett, Szekszárd nagyközség képviselőtestületének mult évi szeptember 29-én 77. sz. alatt és a vármegye közönségének mult évi november hó 23-án tartott közgyűlésében 551 kgy. sz. a. hozott határozatával támogatott kérelme alkalmából az 1886. évi XXII. t. cz. 150. §-a alapján Szekszárd nagyközségnek rendezett tanácsu városá leendő átalakulását ezennel megengedem.

Igaz ugyan, hogy a bemutatott próbaköltségvetés nem igazolja, hogy a pótdadó 3—4%-al fog emelkedni, mert a személyi és kapcsolatos egyéb kiadások a nagyközség ily kiadásokkal szemben közel 11000 korona többlettel szerepelnek. E több kiadás viszonyítva a községi pótdadó kivetésére alapul szolgáló 129397 kor. államadóhoz, nem 3·4%, hanem több mint 9% pótdadó emelést fogna eredményezni és ha a próba költségvetésben csak 3·4% emelkedést mutattak ki, e kedvező eredmény onnan származik, hogy a bevételi előirányzatnak az átalakulással semmi nemű összefüggésben sem álló egyes tételei felemeltettek, holott e tételek a nagyközség költségvetésében is ép úgy felemelhetők volna, miből azután a községi pótdadó mérvenek leszállítása következett.

Habár tehát az átalakulás következtében a teherbíró lakosság és birtokosság által viselendő teher többlet tulajdonképpen nem 3·4%-al, hanem 9%-al többlet jelentkezik, mindazonáltal, mint hogy ezen átalakulást a községi lakosok és birtokosok ama része kívánja, mely a községben fizetett egyenes államadónak felénél jóval nagyobb részét fizeti és egyébként is az 1886. évi XXII. t. cz. 151 §-ában előírt feltételek fennforgása igazoltatott; minthogy továbbá ezen kívül az átalakulás iránti kérelem a községi képviselőtestület és törvényhatósági határozataival támogatott és ezek hozatala alkalmából sem fellebbezési beadvány sem ellenkérvény előterjesztve nem lett, az átalakulás tehát az összlakosság és birtokosság egyhangú óhajával jelentkezik: mindezekből fogva az átalakulás megengedését indokoltnak találtam.

A felterjesztett ügyiratokat, továbbá Szekszárd község előljáróságának közvetlenül hozzám juttatott két beadványát oly felhívással küldöm meg a vármegye közönségének, hogy a község rendezett tanácsu városi való átalakulásának tényleges keresztülvitele céljából szükséges intézkedéseket mielőbb tegye meg és az eredményről ide jelentést tegyen.

Budapesten, 1905. évi június hó 17-én.

Tisza s. k.

Ennyire tehát már volnánk, de most, hogy megjött a miniszteri jóváhagyás, következik majd a nehéz munka, a tényleges szervezkedés, a mely nagy körültekintést igényel. Az iratokat a vármegye még nem küldötte át a községhez s a szervezkedés pontos idejét egyelőre nem is lehet tudni. Maga a szervezkedés, a megalakulás a következő módon fog megtörténni. Először is meg fogják állapítani a virilistáknak névjegyzékét, azon képviselőket tudniillik, a kik vagyonuk útján foglalnak helyet a képviselőtestületben. Ezeknek a száma az egész képviselőtestület felét alkotja, a másik felét választás útján egészítik ki. A virilisták névjegyzékének megállapításával egyidejűleg összeállítják a választók névjegyzékét is. Mikor a választott tagokkal teljessé vált a képviselőtestület s a költségvetés is megállapított, akkor az új képviselőtestület az alispán elnöklése alatt meg fogja választani az új tisztikart. A legfontosabb állás természetesen a polgármesteri állás. A polgármester irányításától fog függeni Szekszárd fejlődése s a polgármesteri állás eleinte nagyon nehéz hivatal lesz.

Mint értesülünk az egyedüli polgármester jelölt dr. Hirling Ádám, ki mint főjegyző már pár évtizeden keresztül szellemi vezetője a városnak.

Igen fontos dolog a rendőrkapitányi állás betöltése is. E tekintetben még nincs semmi biztos megállapodás. Kívánatos, hogy ez a fontos

hivatal rátermett emberrel töltsék be, olyan emberrel, a kinek van egyénisége, erős keze és tapintatos fölfogása, de semmi esetre sem olyan fővárosi ural, a ki annyira erélyes, hogy egyszerűen mindent föl akarna forgatni. Egyéb ént ezekről még lesz szó alkalom adtán.

Felhőszakadás és a Sédpatak kiöntése.

E hó 18-án és 19-én vasárnap és hétfőn nagy veszedelem érte Szekszárdot külső és belső területén egyaránt. Vasárnap délután nyugot felől erős szélvihartól hajtott rendkívül heves zápor — majd felhőszakadás omlott le a szekszárdi szőlőhegyekre s onnan a város felett is keres.tül vonulva az egész határt elborította. A hegyekről hirtelen leszakadó víztömegek egyrészt a hegy lábánál fekvő szántó földeket és lapi szőlőket árasztották el, másrészt a Sédpatak medrét színültig megtöltötték. A hirtelen megáradt patak vize ami útjában szakítható volt, mindent elszakított; elvitte a felső utcában nem régebben épített úgy nevezett Bálint hidat is téglalapítményével együtt. A város belső területéről kilépve, a meder kanyarodásnál a rengeteg víz megtorlódott s az öntözésre tóva alakított agyaggödörbe ömlött vissza nagy forgatagot képezve. Ez a visszaforgó víztömeg okozta a veszedelmet, mert a háromszög alakú két oldala a magas talajföld, csupán a harmadik oldalát, mely a szélső sorban levő házakkal egyenközüen a házak előtt levő kocsit oldalán vonul — támadhatta meg s támadta is a legnagyobb erővel, mivel ez homokos agyagból való frissen hányt egyszerű, gyöngye töltés. Ezt a töltést a jobb végén — a hova a visszasodrás ereje hatott, négy helyen, ölnyi szélesre átszakította az ár s egyenesen a vele szemközt levő *Csillag* Ferenc polgár házkerítésének zúdult; a kerítést benyomta azután keresztül át, — jobbra balra feltartóztatlanul nyomult a rengeteg víztömeg kerteken udvarokon át a Dobos-utczába. Másfelől meg ugyanez a visszaforgó víztömeg a patak medrében folyton jövő vizet visszazoritotta s az Orvos-utca és Virág-utca közt levő alacsony jobb parton jóval felül duzzasztotta; itt meg ennek a partnak szemben levő házakba rohant az ár s udvarokon kerteken át beömlött az Orvos-, Selyemgyár- és Virág-utczába. Az alacsonyabb fekvésű házak tulajdonosai és lakói igen szerencsések voltak, ha csupán a pince tellett meg vízzel s az udvart eliszapolta, a kertí veteményeket pedig tönkre tette az iszapos ár; sokkalta nagyobb kárt okozott azonban ez a lakószobákban, így a Dobos-utczában *Kreutzer* K. izr. tanítónak lakását teljesen elöntötte, a gyermekeket az almáriomok tetejére rakták, mert a szobában félczombig érő víz volt; butorzat, ruhanemű és értékes könyvek tönkre mentek, a család két éjszakán a padláson hált. A patak sorban a *Halász*-féle háznak az ablakán ömlött be a medrén tul csapott vizár; a Selyemgyár-utczában két háznál szintén a padlásra menekültek, mert a szobák csordultig vízzel teltek meg. A tönkrement butorzatokat, ágy-neműeket és ruhaneműeket valamint a kertekben és udvarokban okozott több-kevesebb kárt nem is említve, még csak a szerencsétlen *Csillag* Ferenc házát említjük, a mely már az első napon a legnagyobb kárt szenvedte. Hétfőn délután újabb záporomlás következett, a melynek vize az előző napon vert tág kapukon szabadon ömlött egyenesen a *Csillag* házára, melyet annyira megrongált, hogy megmenteni aligha lehet; valószínűleg összefog dülni. Ugyanezen vizár aztán elöntötte a Gyepsor-utczát, Dobos-utczát és a muzeum és izr. templom közti utczát s az utca szélességű, két lányi vizár tengerré változtatta a vasuti állomás felőli alsóvárosrészt. A külső területen, különösen a Csátár alatti szántókat és szőlőket öntötte el és iszapolta be a rengeteg vizár úgy, hogy ott az idén semmiféle termés sem várható. Igen nagy szerencse, hogy nappal történt ez a veszedelem, mert ha éjjel jön, a szobákban gyanutlanul alvók *menthetetlenül a vízbe fulladnak*. — Miért és hol késik a Sédpatak szabályozásának az ügye?

* * *

Minden hegyi patak mihelyt leért a lapályra: az ármentesítő társulat gondozása alá tartozik, mely minden záporon rendes töltések közzé fogva szabályozott csatornában vezet tovább. Nos az idén ezek a csatornák is több helyen kiöntöttek, töltéseiket az ár elszaggatta. Vett értesüléseink ezekre vonatkozólag a következők:

1. A *parásztai árok*, 3 km. hosszban van töltéssel védve, kiöntött 3 helyen: mindjárt a vasut felett, a *Hauk*-féle bérleten és a legalsó részén. A kiöntések aránylag nem tettek nagy kárt.

2. A *Csendes-utczai árok*, 2 km. hosszban van csatornázva, szintén kiöntött, a vágóhid körüli földeket vastag iszappal borította el.

3. A *Séd* 5 km. hosszban van töltés közzé fogva s mindjárt kezdő pontjánál a város szélén csapott ki. Töltései az első 600 méter szakaszon: a város szélétől a vasutállomásig színeset megteltek, a vasúthoz járó kocsit hidja megtorlódott s a hid szük nyílását a gyors zápor mindenféle gazzal, láppal, hordalékkal úgy eltömte, hogy az érkezett vízmennyiségnek fele sem volt képes átszűrőkezni. Így nem lévén lefolyás, a töltés megtelt és kicsordult azon az oldalon, amelyet nem védett senki. A baloldali töltéseket az ott kertészkedő szerbek erélyesen megoltalmazták. A jobb oldalon támadt 6 meter széles szakadás ma már be van töltve.

A Séd ártéri csatornájának többi 4 $\frac{1}{2}$ km. hosszú szakaszán: a vasutállomástól az öcsényi határig sehol baj nem volt, sőt a csatorna csak félig lett tele vízzel, megbirt volna még egy meterrel nagyobb áradást is.

4. A *baktai záporjárás* a város alsó végén kiöntött és az alsó temetői réteket vízzel borította, vastag iszappal fedvén be a veteményeket és a réteket.

5. A *csatári árok*, 4 km. hosszban van töltéssel védve. Legtöbb kárt ezen árok okozott, a többi csatornákon az ideinél sokkal nagyobb áradásokat is tapasztaltunk, de a csatári árok ennél nagyobb víztömeget még 1891-ben, amaz emlékezetes jégveréskor sem zuditott le. Az egész csatári völgy a Czikától a baktai hegy lábáig, mint szélesen hőmpölygő piszkos folyam rohant le torony iránt, szőlőkön vetéseken át. A Balog fájánál levő vashidnak még a karfája se látszott ki. A búzákat lehengerelte, a szőlőtőkéknek csak a csücske látszik ki itt-ott a vastag iszappól. Lent az árterületen a töltés tetején zúdult ki mindkét felől a szántó földekre. Különösen kárt szenvedtek jobb felől *Ludwig*, balfelől *Eszterbauer* és a szomszédos birtokosok. A búzát és a burgonyát nehő 50 cm. vastag iszap borítja. Aztán keresztül rohant a Sár-vízmedrén az áradat, iszap alá temette a *Kerecseny* szigetét, az egész Ragozznát. Itt már a lerakott iszap vékonyabb, de a még be nem takarított szénát, még a mi baglyákba volt is rakva, itt is tönkre tette.

6. Az *ebsi árok* Egy kilométer hosszban van csatornázva, töltésein több helyen átbukott a víz, a legalsó részén pedig közvetlen a tótvölgyi hid felett az egész töltés elszakadt és az ebsi rétek lapályai — különösen a hosszuéri rétek iszappal borítottak el.

7. A *tótvölgyi árok* 3 km. hosszban van az ártergen töltések közzé fogva. Mindjárt az országuti hidnál kitört az ár mindkét felől. *Czéh* István és *Nagy* Sándor földjeinél elvitte a töltést, elöntötte az egész kispatakosi dűlőt. Lejebb is mindkétoldali töltések felett ment el az áradat, elöntötte a szomszédos területeket, egész a Sárvizig. Bár itt közel lévén a belviz csatorna, hamar leszaladt a földekről a víz — de a sok iszap ott maradt, elborítva a veteményeket s megsemmisítve az idei termést.

8. A *Lajvér* Bátaszék mellett 5 $\frac{1}{2}$ km. hosszban van töltések közzé véve. Csak félig volt vízzel. Semmi kárt nem okozott.

Az árviz oka.

A városunkban pusztított árvízveszedelemre vonatkozólag, a következő tanulságos sorokat kaptuk:

Tisztelt Szerkesztő ur!

Biztos védelem a hegyi vizek ellen nincs. De aki sehogy se védekezik, azt bizonyosan előnti a kisebb zápor is. Szekszárd előntését majd minden évben biztosra lehet venni.

Nemcsak az a baj, hogy Szekszárd nem gondozza kellőleg a Séd azon szakaszát, mely a község belterületén vonul és a partot oly alacsonyan tartja, hogy a mostani árvíz is 40—50 cm. magasan ömlött ki mindkét oldalra: mert ha egészen rendbe tartotta volna, akkor sem kerülhette volna ki a katasztrófát.

Lám az ármentesítő társulat, melynek gondozása alá tartozik a Séd alsó része a szélső házsoroktól lefelé — elég megasan tartotta a töltéseit, mégis meghaladta az áradat.

A baj ott van, hogy a Sédnek nincs kellő lefolyása! A vasúthoz bejáró kocsit hidja nem képes annyi vizet át bocsátani amennyi felülről jön. A hid szük és alacsony, hamar el telik gazzal mindenféle hordalékkal, felette a víz megdagad, regurgitál, hegynek nem folyhatván, bármely magas töltést emelünk is: átlépi azt.

Aki nem hiszi sétáljon el a Séd töltésén a vasutállomás alatt 1—2 km.-re, meg fogja látni, hogy üres a csatorna, félig volt vízzel.

Oly kevés vizet bocsátott át a vasárnapi gyors záporral igen eldugult hid, hogy az elmult esztendőben sokkal nagyobb víz volt a csatornáinkban akár hányszor. Az u. n. öreg Sár viz hidnál — ahol a gemencei utat metszi a Séd csatorna — ugyanis a vizállás volt:

1905 jun. 18.	— 91·13	Adriai tenger felett.
1903 jun. 4.	— 91·25	" " "
1902 jun. 15.	— 91·32	" " "
1901 juli 12.	— 91·16	" " "

Tehát ebben a században az idén vitt a Séd csatorna legkevesebb vizet! Nem azért, mert most lett volna a legkisebb zápor, hanem a gyors áradás most torlaszolta el legerősebben a hidat.

Az ármentesítő társulat már régen látja ezt a bajt, figyelmeztette is rá a hid létesítők és mikor azok jó szerrel semmit sem akartak kezdeni, megindította ellenük a hatósági eljárást 1900. évben. A hidat Tolna vármegye, Szekszárd községe és a vasutársulat építtessék közösen. A társulat beadványára megtartott a helyszíni tárgyalás 1901. május 30-án és meghozta a hatóság (maga is érdekelt fél) a határozatot, mely ad acta tette az egész ügyet. (Lásd az 1901. évi 5349. számú alisp. határozat) A másik két érdekelt fél szívesen belenyugodott, hiszen megmenekültek 666 korona költségtől (2000 kor.-ba került volna a hid fel-emelése). Hogy a közönség ezzel minden évben 10 annyi (vagy tán több) kárt szenved, ki törődik azzal?

Mi tehát a teendő?

Vegye kezébe Szekszárd város az ügyet, emeltesse fel azonnal 1 meterrel a hidat még mielőtt a tervezett kis köburkolás létesítették, mert akkor sokkal többbe kerül. Olyan ez mint a sibilla könyve, mennél tovább halasztjuk, annál többbe lesz. Nem szabad várni egy esztendőt sem, nem szabad új veszélynek kitenni a várost. A költségeknek a másik két érdekelt félre esendő részét a rendes bíróság útján is bizonyosan megfogja kapni, a vizügyi törvény a víz lefolyását gátló akadályok eltávolítására kifejezetten kötelezi azokat, akik az illető műtárgyat létesítették.

Ha ez megvan, töltsse fel a város a belterületén levő Séd mindkét partját, kellő magasságra, megteheti az egész 8—900 m. hosszú szakon mintegy 2000 korona költséggel; ennyi áldozatot meg kell hoznia a közönség biztosítására.

Szekszárd, 1905. jun. 13.

Maradtam Szerkesztő ur kiváló tisztelője

Tóth Károly,
társulati igazgató főmérnök.

V Á R M E G Y E.

Közigazgatási bizottságunk és a vasuti mizériák. Tolnavármegye közigazgatási bizottsága megsokallva a vasuti mizériák miatt szelvében hosszában felhangzó sok panaszt, legközelebbi ülésén *Simontsits* Elemér főjegyző tollából feliratot intézett a kereskedelmi miniszterhez, erélyes hangon sürgetve benne, hogy a m. kir. államvasutak igazgatóságát haladék nélkül utasítsa a miniszter, „hogy ha már egyéb, más alkalmakkal előterjesztett jogos kérelmeink figyelembe soha nem vétettek is, legalább a Bátaszék—Budapest között közlekedő közvetlen kocsis járatára rendelkezés el újból, mert egészen méltán okoz elkeseredést a nagyközönség körében, hogy a vármegye legnagyobb vidékét érdeklő ezen vonalon a közlekedési viszonyok még visszafélesztetnek, a helyett, hogy végre egyszer javíttatnának.“

Előfizetési felhívás.

A félév közeledtével lapunkra előfizetést hirdettünk.

Nagy ígéreteket a mint kezdetben nem tettünk, úgy most sem teszünk. A közönség érdekeiért vagyunk és leszünk. Nem tekintgetünk jobbra, balra s különösen hátra, hogy ki áll a hátunk megett, megyünk a kitzüött uton nyilegyenességgel s arra irányul minden igyekezetünk, hogy komoly, tartalmas, élénken szerkesztett, mindenkor: irodalmi színvonalon álló lapot adjunk a t. olvasók kezébe.

Azzal a hittel, sőt most már biztos tudattal, hogy Tolnavármegye közönsége jó szándékainkat már is megértette, s a jövőben még jobban meg fogja érteni, mély tisztelettel kérjük szíves támogatásukat.

Lapunk előfizetési ára:

egész évre . . .	10 kor.	— fill.
fél évre . . .	5	”
negyed évre . . .	2	” 50

Néptanulóknak, ha az előfizetési pénzt egész évre előre beküldik, 5 koronáért küldjük a lapot.

A hirdetést mérsékelt áron, olcsó díjszabással közöljük.

Hátralékos előfizetőinket kérjük az előfizetési pénzek szíves beküldésére.

Hazafias üdvözléssel:

a „KÖZÉRDÉK“
szerkesztősége és kiadóhivatala.

H I R E K.

— **Urnappja.** Csütörtökön ülte meg a róm. kath. hívőközönség az egyház egyik legnagyobb ünnepét, Urnappját. A körmenet, a melyben résztvettek az összes iskolák, a kath. kör, s kath. hívők nagy sokasága, fél tizkor indult ki a templomból, s a virággal behintett utcákon végighaladva, s közben a négy ideiglenesen fölállított oltár előtt megállapodva, visszatért a földszitett templomba. Ez alkalommal több ház virággal és lombokkal volt díszítve, s az ablakokban gyertyák égtek. Legszebben volt feldíszítve a katolikus kör helyisége. Az urnapi szertartást *Wosinsky* Mór apátplébános végezte *Mozsgai* Sándor és *Wölffel* Ferencz káplánok segédletével.

— **Vármegyénk József kir. herceg temetésén.** József kir. hercegnek fejedelmi pompával végbement temetésén Tolnavármegye törvényhatósága részéről *Széchenyi*

Sándor gróf főispán, *Döry* Pál alispán és *Kovács* Sebestyén Endre nagybirtokos, megyebizottsági tag volt jelen. *Döry* Pál alispán a vármegye közönsége nevében díszes koszorút helyezett a ravatalra.

— **A Simontsits könyvtár gyarapodása.**

Somló Bódog egyetemi tanár, a társadalom tudományok kiadványának szerkesztője saját könyvtárából 3 kötet könyvet ajándékozott a Simontsits könyvtárnak, egyben a maga és tudós társai nevében örömeinek adott kifejezést, hogy a vidéken ily irányu könyvtár létesült; X. Y. pedig 60 koronát adományozott a könyvtár alap javára. Ezen nemes lelkesedés bizonyítja annak, hogy mily magasztos célt szolgáltak az alapvetők, de biztosíték arra is, hogy a férfias lelkesedéssel megindított mozgalom, »a parányi hógolyó«, hatalmas »lavínává« növi ki magát a társadalom hasznára.

— **A főrendek bizalmatlansági nyilatkozata.** A főrendház 21-én tartott ülésén vármegyénk ott megjelent főrendházi tagjai, u. m.: gróf *Széchenyi* Sándor, gróf *Széchenyi* Bertalan, gróf *Apponyi* Géza a bizalmatlansági indítvány mellett szavaztak.

— **Muzeumok vizsgálata.** *Wosinsky* Mór szekszárdi apát, a Muzeumok országos felügyelője holnap elutazik Szekszárdra s három heti távolléte alatt a délvidéki s erdélyi muzeumokat vizsgálja meg. Azután a balfi fürdőbe utazik üdülésre.

— **Kinevezés Örfly** Jenő mérnököt, *Örfly* Lajos ügyvéd a szekszárdi takarékpénztár vezérigazgatójának fiát, ki most Pólabán, a haditengerészetnél önkéntes, a budapesti műegyetemre assistenssé neveztek ki.

— **A bonyhádi mandátum Perczel** Dezső megsemmisített mandátumára többen pályáznak s már szelvében hosszában megindultak a kombinációk. — A mi értesülésünk szerint a szabadelvű párt nem egy könnyen adja fel a küzdelmet s jelöltje a legnagyobb valószínűség szerint: *Perczel* Dezső lesz. A fővárosi lapok híre szerint függetlenségi részről *Mészáros* Dánielt kérték fel jelöltségre, de a mi hallomásunk szerint sokkal több a kihatása dr. *Schwetz* Antal tekintélyes bonyhádi ügyvédnek. Lapunk zártakor *Wéber* János farkasvölgyi bérlő jelöltetéséről is vettünk értesülést. — Van még más kombináció is: abban az esetben, ha *Perczel* Dezső nem lép fel, *Simontsits* Elemér vármegyei főjegyzőt akarják a szabadelvűek felleptetni, (Ha ugyan rábítható.) míg mások *Perczel* Dezső visszalépése esetén *Döry* Pál alispánt óhajtanák jelöltül, kit, ha a koalíció támogatna felülről, igen sok reménnyel menne neki a küzdelemnek. Hogy e kombinációkból mi lesz a valóság, ez időszertint bizony még nem lehet megmondani.

— **Gyászmise József főhercegért.** Szerdán délelőtt 9 órakor gyászmise volt *József* főhercegért a Szekszárd-belvárosi templomban, melyen *Simontsits* Elemér vm. főjegyző vezetésével a vármegye tisztikara, dr. *Selcz* József vezetésével a kir. törvényszék bírái, továbbá a kir. pénzügyigazgatóság, tanfelügyelőség, kir. postahivatal a főnökök vezetésével — vettek részt. A gyászmisét dr. *Fent* Ferencz újvárosi plébános mondta.

— **A szekszárdi polg. leányiskola növendékeinek nyári mulatsága.** *Kovácsné* Nagy Lujza, a szekszárdi polg. leányiskola igazgatónője egy kis nyári mulatságot rendezett a növendékek nagy örömeire az intézet tanárnőinek közreműködésével. Még az ég is kegyelmes volt a kedves kis leánykákhoz, mert ezen az egy napon legalább este 10 óráig visszatartotta az égi csatornák vízzöngét, melyet néhány napon át ugyancsak bőséggel eresztett alá Szekszárdra. Így a mulatság szépen sikerült. A Mutsenbacher féle vasuti mulatókert megtellett a lányok hozzátartozóival és ismerőseivel, Szekszárd és aközeli vidék előkelő közönségével. Gyönyörűséget nézni a világos ruhákba öltözött leánysereget s azt a kedves, ártatlan örömet, mely mindegyik lányka szemeiben csillogott. Elismerés illeti az érdemes igazgatónőt és tanárnőket, kik növendékeiket a farsztó tanulás után kellemes szórakozás gyönyörében részesítették.

— **Kézi munka és rajz kiállítás.** A polgári leányiskolában nagyon szép kézi munka, a főgimnáziumban pedig igazán sikerült rajz-

kiállítás látható. A leány növendékek valóságos meglepnek bámulatos kézi ügyességekkel, a kiállított tárgyak szépek, izlésesek ami nem is csoda, mert a leánykák oktatója *Streit* Béláné szül. *Rézler* Ilona polgári iskolai tanárnő, valóságos művész a szép kézi munkákban. A főgimnáziumi ifjak szép rajzai pedig a tanulók ügyessége mellett Ács Lipót rajztanár kiváló szakképzettségét dicsérik.

— **Kinevezés Metz** József végzett joghallgató, pécsi lakost a pécsi kir. ítélő tábla elnöke a szekszárdi kir. törvényszékhez díjtalan joggyakornokká kinevezte.

— **A pécs—bátaszéki vasut.** A pécs bátaszéki vasuti hozzájárulásra nézve Pécs város közgyűlése e hó 26-án fog dönteni. Mint már jeleztük, a pénzügyi bizottság 400 ezer korona megszavazását hozta javaslatba. Nincs semmi kétség, hogy a közgyűlés változtatás nélkül eltogadja a bizottság javaslatát.

— **Hivatalvizsgálat a szekszárdi postán.** *Philippovits* József pécsi m. kir. posta- és távirtdai titkár, mint kerületi biztos a szekszárdi m. kir. postahivatalt megvizsgálta s ott a legnagyobb rendet és pontosságot találta s ezért a legteljesebb elismerését fejezte ki Ács Vendel postafőnöknek.

— **Áthelyezések.** *Mazics* Zsifkó nagybányai postatisztet *Herczényi* György postatiszt helyébe Szekszárdra s *Gyimóthy* Ferencz postaszolgát Dunaföldvárra, *Csonka* János postaszolgát pedig Villányba helyezték át.

— **Tanári vizsga.** *Babits* Mihály néhai *Babits* Mihály táblabíró fia, a magyar és latin nyelvtani szakkól kitüntetéssel tette le a tanári vizsgát.

— **Közigazgatási tisztviselő jegy nélkül mehet a pályaudvarba.** Nagy port vert fel annak idején Szekszárdon, hogy a vasut állomásnál több tisztviselőt s kísérő szolgát megbüntettek a kocsikba való fellépés miatt. Vármegyénk egyik főszolgabírája tiszt szolgájára szintén kiróttak 6 korona bírságot, de a főszolgabíró nem fizette meg, hanem panaszt tett az üzletvezetőséghez, mely amint a D. V. írja, törölte a bírságot, az illető vasuti alkalmazozottat megbüntette és értesítette a főszolgabírót, hogy az állomásfőnökök utasítva vannak, miszerint a közigazgatási tisztviselőknak és kísérőjüknek: legyen az irnok, esendő, rendőr vagy szolga, a pályaudvarra vagy az álló vonatra való belépést mindenkor tegyék lehetővé, miután azok magánutazásaik alkalmával is teljesíthetnek hivatalos funkciót és egyszerű kijelentésük alapján szolgálatban levőknek tekintendők.

— **Iskolatársak találkozója.** A szekszárdi polgári fiúiskolát 1895-ben végzett tanulók 10 éves találkozó tartanak e hó 29-én Péter és Pál napján. Ez az első találkozó Szekszárdon. Az iskolatársak névsora következő: *Bogár* Zsigmond máv. pályafelügyelő Tatabánya, *Ferner* Ödön gazdatiszt pusztá Hoór, *Grósz* Rezső könyvelő Budapest, *Háry* Béla pénzügyi számtiszt Szekszárd, *Kogelbauer* Lajos törvényszéki irnok Szekszárd, *Matzon* Géza aljegyző Irsa, *Mittweg* Dénes uradalmi pénztárnok Fácánkert, *Ollé* Mihály jegyző Bátaszék, *Perler* Balint gazdász (†1900), *Schöner* Nándor szőlőszeti és borászati segédfelügyelő Kecskemét, *Springmann* Antal okl. kertész (†1904), *Szabó* Károly kir. járásbírói irnok Szekszárd, *Szűts* Ferencz városi nyilvántartó Szekszárd, *Tallán* Viktor okl. jegyző (†1905) és *Tóth* János gazdatiszt Órhegy pusztá. A gyülekezés a polgári fiúiskolában lesz reggel 8 órakor, honnét templomba mennek, utána a polg. iskolában diszgyűlést tartanak, majd bankettel zárják be. Az ünnepélyre volt tanáraikat is meghívják.

— **Iskolalátogatás.** A paksi m. kir. áll. polgári fiúiskolát a f. hó 2. és 3-án vizsgálta meg *Lád* Károly budapesti VII. ker. polg. fiúiskolai igazgató a tolnamegyei polgári iskolák megvizsgálásával megbízott iskolalátogató. Ezuttal ugyan a nyelv- s a történet-tudományok körébe eső tantárgyak a szabdkézi s mértani rajzitanítását tüzte ki megfigyelése tárgyává, de minden tanár óráján megjelent s más tárgyakat is meghallgatott. Látogatásának befejeztével értekezletet tar-

tott, amelyen örömeinek adott kifejezést, hogy oly jó feleleteket hallott s hogy a tanulók jól vannak fegyelmelve; végül pedig az egyes tantárgyak tanítására tett szakavatott észrevételei után őszinte köszönetet mondott az igazgatónak a lelkiismeretes vezetés s a tesztületnek a lelkiismeretes, komoly munkálkodásért.

— **Köszönet nyilvánítt.** Nemesvidi Kiss Adolf urtól, majsa-miklósvár volt érdemes jegyzőjétől vettük a következő sorokat: Negyvenegy évi hivataloskodásom után önként nyugalomba vonulván, a tamási járás jegyzőinek egylete engem örökös tiszteletbeli tagjának megválasztani kegyeskedett. Ezen, reám nézve kitüntetéssel bíró cselekményeért hálás köszönetemnek nyilvánosan adok kifejezést. Budapest, 1905. június hó 19-én. Nemesvidi Kiss Adolf, nyugalmazott községi jegyző.

— **Meghíusult alakuló gyűlés.** A bödői hegyközség alakuló gyűlése e hó 20-án lett volna, de az érdekeltek közül oly kevesen jelentek meg, hogy a hegyközség meg nem alakulhatott.

— **Baleset.** A főgimnáziumnak szerdán lefolyt tornavizsgálója alatt baleset történt. Csiba János II. oszt. tanuló a korlátot tornászott, s a szerről oly szerencsétlenül bukott le, hogy jobb kezének csontja megrepedt. A sérülés azonban nem veszedelmes. Dr. Komáromy Gyula községi orvos bekötözte a sebesült kezét, s az orvosi vélemény szerint a gyógyulás hamarosan be fog következni.

— **Eljegyzések.** Steinecker Ferencz dr. földmívelésügyi miniszter. fogalmazó, Steinecker Ferencz volt szekszárdi közalapítványi urad. felügyelő és hitelbanki volt igazgató fia eljegyezte Mocsáry Malvin úrhölgyet, Mocsáry Béla pénzügyminiszteri osztálytanácsos és neje Pállya Malvin leányát.

— **Udvarhelyi József pénzügyi számtiszt** Lőcsén, június 22-én eljegyezte Hradek Pannika kisasszonyt, Hradek Ferencz szekszárdi kerületi betegsegélyző pénztári pénztáros leányát.

— **Halálozás.** Sulyos csapás érte a paksi társadalom köztisztületben álló tagját, özv. Bergmann Emilnét. Forrón szeretett leányát, Stefikét, hosszas, kínos szenvedés után, szerdán reggel elragadta a halál. A városban óriási a család iránti részvét annyival is inkább, mert az özvegy közel egy éve vesztette el férjét. A halálesetről a mélyen megszorodott család a következő gyászjelentést adta ki: Alulírottak a kiterjedt rokonság nevében is, fájdalommal tudatjuk, hogy a legjobb gyermek, a drága jó testvér, sógoró és nagynéni Bergmann Stefánia folyó hó 21-én délelőtt 6 órakor hosszu és kínos szenvedés után 25 éves korában az Urban csendesen elhunyt. A boldogult hült tetemei f. hó 22-én délután fél 6 órakor fognak az ág. ev. hitvallás szertartása szerint megáldani s a paksi ág. ev. sirkertben levő családi sírboltban örök nyugalomra tétetni. Paks 1905 június 21-én. Áldás és béke lengjen drága porai felett! Édes anyja: özv. Bergmann Emilné, testvérei: Bergmann Vilma férj. Bajó Jánosné, Bergmann Lajos, unoka hugai: Bajó Stefike, Bajó Mártika, sógora: Bajó János.

— **Áthelyezés.** Vermes Izsó szekszárdi osztálymérnökségi mérnököt a m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetősége, a pécsi osztálymérnökséghez helyezte át.

— **Helyreigazítás.** Lapunk két héttel ezelőtt való számában megemlékeztünk a simontornyai lawn-tennis pálya megnyitásáról. Most Szabó István uradalmi intéző urtól helyreigazító sorokat vettünk, amelyekből készséggel konstatáljuk, hogy a játék betanításával ő egyáltalán nem foglalkozott, résztvevett ugyan az említett napon a játékban, de a tudósításban fel nem sorolt hölgyek társaságában, s a kívül ő játszott, már ismerte a játékot. Egyébként az említett napon a lawn-tennis pályának nem megnyitása, de kipróbálása volt.

— **Villámcsapás.** A hét elején dult nagy viharok alkalmával a villám Dorogi György agárdi lakos házába beleütött. Szerencsére a szelidebb fajtából való, köznyelven száraz vagy hideg menykő volt s a házbellek megijesztése és a falakon levő aranyozott kereti

képek összerombolása után a hivatlan vendég nyom nélkül távozott.

— **A kaszinói Bazárépítés elhalasztása.** A szekszárdi kaszinó építő bizottsága Simontits Elemér elnöke alatt folyó hó 23-án délelőtt és az esti órákban ülést tartott, s elhatározta, hogy a versenytárgyalásra beérkezett ajánlatok egyikét sem fogadja el, mert a vállalkozók az épület szárazságáért és a beépített faanyagokért a jótállást el nem vállalták. A bizottság az építés befejezése határidejéül 1906. április hó 15-ikét tűzte ki és újabb versenytárgyalást hirdet, amely 1905. évi július hó 2-án jár le. A 23-ik versenytárgyaláson két pályázó volt: Dicenty László és Leitersdorfer Ignác szekszárdi építők. Az első 17% felülfizetést kért, utóbbi 1%-ot engedett a vállalati összegből.

— **Tüzek.** Bölcskén f. hó 11-én reggel 4 órakor Varga István nádtetőzetű házát ismeretlen egyén felgyújtotta és az leégett. Biztosítva volt 400 koronára. — F. hó 16-án éjjel 11—12 óra között Lápafő községben Kardos János lakóháza kigyuladt és több gazdasági eszköz és egy cséplőgép is elégett.

— **Vasuti kihágás.** F. hó 18-án a Belecska közelében levő állomáson, mikor a gyorsvonat közeledett, a vasuti őr a sorompót lezárta. Vajzli János, Buchholz András és Riglimann János beleszállt a kocsikba, hogy kocsijukkal ne kelljen várni, előbb szép szóval kérték a pályőröt, hogy a sorompót nyissa fel, mikor pedig ez kérésüket nem teljesítette, a sorompót eltörték és elhajtottak. A vasuti főnök ellenük a feljelentést megtette.

— **Sikkasztó postamesternő.** Özv. Schweitzer Mátyásné szül. Ratics Bellát, a ki mint kurdi postamesternő 1903. évben a kezére bízott hivatalos pénzből körülbelül 2400 koronát elsikkasztott, szerdán a budapesti ügyészség Szekszárdra kisértette civil fogházzal, hogy feltűnést ne keltsen. Özv. Schweitzerné Budapesten hamis név alatt jelentette be magát, hogy fel ne találják. A rendőrség azonban felismerte és letartóztatta.

— **Befejezett vasuttraczirozás.** A pécs—szászvári vasut traczirozását befejezték. Tudvalevőleg ez a vasut Vasason át az államvasutak Szakály-Högyész állomásig fog épülni. Szászváron csatlakozása van a Bátaszék—Ó-Dombóvári vonallal. Vasasig közös pályán fog haladni a Pécs—Bátaszéki vonallal. Kiinduló állomása a budai külvárosi indóház lesz. Vasas—szászvári szakasza 39 kilométer, innen Szakály-Högyészig terjedő szakasza 28 kilométer hosszú. Az érdeklőségbe újra bevonattak: Wiesnerschacht, Tahmannschacht, Szabadpuszta, Magyarereggy, Kárászt és Vékény is.

— **Tolnamegyeiek Amerikában.** Az „Uj Világ“ (The New World) ötödik számban tolnamegyei ismerősökkel találkozunk. A lap Garay Akos „Vidám Vadász Társaság“ című pompás képét is hozza. Igen jól felismerhetők a képen: Wilczek Sándor, Zányi György, Pleszky Antal, a boldogult Boross Gyula, Schmidt Oszkár, Altdorfer Lipót, Haidekker Károly, Lindtner és Szombathelyi földieink.

— **Érdekes fogadás.** Dunaföldvárról írják lapunknak: Dunaföldváron a megalakítandó polgári Takarékpénztár jövője felett K. M. és H. D. kereskedők vitatkozást folytattak. Egyikük sem jósolt ugyan az új takarékpénztárnak fényes jövőt, de mégis fogadásukkal is ki akarták mutatni érdeklődésüket, így K. M. kereskedő felajánlta, hogy ő a még ki sem becsátott 100 frt névértékű részvényekből kész 98 frtjával 20 részvényt azonnal eladni; H. D. kereskedő pedig erre úgy licitált rá, hogy késznek nyilatkozott az alakulófélben levő polgári takarékpénztár megalakulásától számított egy évre a 100 frt névértékű részvényből 90 frtjával 10 darabot eladni. Kölcsönös ajánlataikat fogadással erősítették meg két tanu jelenlétében; most már kíváncsiak vagyunk: melyikük fog a nyertes lenni?

— **Élet-halál közt.** A mult vasárnapi itéletes időben László Ferencz szekszárdi fiatal gazda kocsival kint volt a réten. Láta a vihar közeledtét közibe esapott a lovaknak, de már nem volt ideje az országútra felkapadni, szembe jött a hegyekről lezuhanó ár s egy abban uszó hatalmas gerenda mindkét lovat lecsapta a lábáról. László erre leug

rott a kocsirol s az egyik ló istrángját elvágta, a megriadt halálán ló azonban rugni, kapálni kezdett s gazdáját úgy halántékon rugta, hogy az az árokba fordult. A kocsin csak egy tizenkét éves gyerek volt, ki jajveszékélni kezdett, de sirása-rivása nem indította meg a mellettük elrohanó egy-két kocsin ülőket, senkisem jött segítségükre. A lerohanó hideg zuhany végre mégis magához térítette az elszedült fiatal gazdát, de mert kését is elsodorta a zápor, a másik ló istrángját már nem tudta elvágni, hogy tehát a ló meg ne fulladjon, felemelte annak a fejét az iszaphól s addig tartotta, míg a veszedelem elmúlt. Valahogy aztán hazavergődtek, László azonban a ló rugástól, a kiállott izgalmakból még most is betegen fekszik.

— **Tolvaj cseléd.** Nagy Juli tolnai lakos Dobrik Lajos tolnai postamesternél volt szolgálatban s egy őrizetlen pillanatban a hivatalos helyiségben a zárt pénztár asztalfiókat álkulccsal kinyitotta s onnan 70 kor. 90 fillér hivatalos pénzt ellopott. Feljelentették az ügyészségnek.

— **Szomorú bucsu.** Szomorú véget ért a folyó hó 18-án megtartott bölcseki bucsu. Délután hatalmas felhők torzysultak az égen, óriási dörgés és villámlás közben lecsújtott a villám a kath. iskolába, a melynek még a padlózata is elégett. Majd neki eredt a jégeső, a mely Bölcse és Madocsa községek dunefelöli egész határát úgy tönkre verte, hogy minden a földön hever. Ugyanekkor Dunakömlőd határában is volt jég, a mely azonban semmi kárt sem tett.

— **Zsebmetszés alvás közben.** Novák János paári lakos a Tevelen f. hó 19-én megtartott országos vásárra meg előtte való napon megérkezett, hogy másnap marhákat vásároljon. Az éjet Streicher Márton istállójában töltötte, mikor azonban reggel felébredt, pénzt sehol sem találta, mert azt valami ismeretlen ember a mellényzsebének kivágása után ellopta.

— **Veszedelmes házaspár.** Simontornyai tudósítónk írja: Egy elég jól öltözött fiatal házaspár járkált már pár napig Simontornyan és több családnál azzal az ürügygyel keresett bizonytalan időre lakást, hogy az ottani uradalomnál lesz a férjnek — ki gépésznek adta ki magát — pár heti foglalkozása. Sokan mindjárt gyanus szemmel nézték a jövevényeket és nem eresztették őket házukba, Engel Dávid, börgyári munkás azonban jóhiszeműen bérbeadta nekik egyik szobáját. De csak egy napig volt a tisztelt házaspár Engelék vendége, mert másnap reggelre kelve, a lakóknak hült helyét találták, velük együtt azonban mintegy 100 koronát érő ruhanemű is eltűnt a szekrényekből. A kellemes lakók ugyanis éjjel felfeszítették Engelék szekrényeit és annak tartalmával, meg a Pick-féle vendéglőben hagyott saját csomagjaikkal — a miért a vendéglőt nem is restelték éjjel felkelteni — az éjjeli vonattal Pinczehelyre utaztak, a hol — vásár lévén — a lopott holmin könnyen tudni reméltek. Engel Dávid azonban a simontornyai csendőrségnél rögtön bejelentette az esetet és a csendőrség ébersége folytán még aznap délelőtt sikerült a tolvajokat Pinczehelyen elcsipni. Az Engeltől ellopott tárgyakat még mind megtalálták náluk, sőt a simontornyai csendőrség folytán a nyomozást, az is kiderült, hogy Dreifinger Adolf sárbogárdi lakost is 50 korona erejéig károsították meg a tolvajok, a lopott dolgokon pedig a vasut menti községekben tudtak. A lopott tárgyak között 2 revolvert is találtak a csendőrök, kik a veszedelmes tolvajokat 22-én bekisérték a gyönki kir. járás-bíróshoz. Az állítólagos férj neve Hamza János, a nő pedig Schwarz Róza.

— **A legszebb sport a fényképezés!** A fényképezéshez szükséges gépek és lemezek valamint vegyszerek igen nagy választékban kaphatók: Arva J. könyv- és papírkereskedésében Szekszárdon. Ugyanott Gramophonok és phonographok csekély havi részletfizetésre kaphatók. Ajánljuk t. olvasóink figyelmébe.

— **A fürdés áldozata.** Megkezdődött a fürdés, szedi áldozatait a viz. F. hó 18-án ebéd után Bátaszéken, a régi Sárviz medrében, hol ez idő szerint vályogot is vetnek, fürdés közben a vályogvetők kutjába került

Kern Bálint 10 éves iskolásfiú. A gyerekek jajgatására elöszített emberek már csak holttestét húzták ki a szerencsétlennek.

— **Jégkarak.** Szekszárdon a szőlőhegyeken 5—15% kárt okozott a jég. Jegenyést és Faddot azonban jobban elverte.

— **Áthelyezés.** *Herbich* József selyemfonó gyári tisztviselő Tolnárol, Ujvidékre helyeztetett át.

— **Névmagyarosítás.** *Bräutigam* Péter murgai illetőségű 69. gyalogezredbeli katona családi nevét *Barosra* magyarosította.

— **Ju'alom életmentésért.** A belügyminiszter *Énekes* László faddi lakosnak két emberélet mentéséért 105 kor. jutalmat utalványozott.

— **Aratósztrájk.** A megyességi és muthpusztai aratók, mintegy 200-an az aratási szerződés megszegésével sztrájkolnak.

— **Korcsmai verekedés.** *Bodó* Teréz bátai korcsmájában e hó 18-án *Szálai* István, *Mózes* István, *Máté* József, *Menyhei* Mihály, *Szűcs* István és *Lubicski* József bátai legények borozás közben összeverekedtek s az utóbbi négy legény Szalait és Mózeset úgy összeverte, hogy 18—20 napig gyógyuló sérüléseket kaptak.

— **Szurkáló katonák.** Az Ócsényi községben állomásozó *Czigüt* István és *Elek* Lajos ménes-katonák e hó 18-án éjjel *Máli* György ócsényi lakost összeszurkáltak úgy, hogy súlyos sérüléseivel a kórházba kellett szállítani. A vitézkedő katonákat a nagyatádi katonai parancsnokságnak feljelentették.

— **Marhabeli tudomány.** A főszolgabíró jelentést kívánt N. . . . község elöljáróságától a kisbéri állami gazdaságtól beszerzett 2 darab tenyészbikáról. N. . . . községben a tenyészbikák fölötti felügyelettel B. J. földmives gazda van megbízva, a ki nagyon örül ezen »hivatal«-nak, annyival inkább, mert alárendeltje is van: a bikaetető. B. J., mint aféle »hivatalos ember« mindig a község háza körül settenkedik. Érthető, hogy valahogyan tudomást szerzett a rendeletről; — úgy gondolkodott, hogy a kívánt jelentés megírására csupán ő lehet az illetékes, tehát meg is írta és kezében tartva beállított a jegyzői irodába, mondván: „Tessék jegyző uram, itt van a jelentés a bikákról, szíveskedjék beküldeni a főszolgabíró urhoz.“ A jegyző alig tudta a nevetést visszatartani, midőn elolvasta a következően hangzó furesa »jelentés«-t: »*álotokvékébiká 1 vörtaka cimtáfata 1 fehő cimitári kibróvakó* (az értelme ez: az államtól vettünk két bikát, 1 vörös-tarka simenthalai fajta, 1 fehérszőrű simenthalai, Kisbérről való). A jegyző átvevén a „jelentést“, így szólt: „Jól van B. bácsi, majd beküldjük.“ — B. bácsi aztán még folytatta: „Ha nem sérteném vele a főszolgabíró urat, tessék szíves lenni megírni neki, hogy nagyon tisztelteti a B. János (már t. i. ő), az ám a bikák felügyelője, de van is láttatja, mert nagyon jók a bikák. Meg aztán sok jó lovat liferáltam már én a főszolgabíró urnak, de még a Kompós százados urnak is, — hát szeretném, ha a főszolgabíró ur maga jönne ki és meggyőződhetne, hogy nemcsak a lóhoz értek, hanem marhabeli tudományom is van.“

— **Dunába fult gyerek.** Dunaföldváron f. hó 18-ikán *Kajmádi* Ferencz és neje *Sipos* Teréz fia *Kajmádi* Márton 6 éves óvodás gyermek a Dunába fult. Holttestét még eddig nem sikerült kifogni amiért is a hulla köröztetése iránti lépéseket megtették.

— **Belefult a vízbe.** *Orbán* János szekszárdi lakos, *Leicht* Lajos fakereskedő fapásztora mult pénteken a decsi határban egy vízfokon ment át ladikon. A fokban csak derékig érő víz volt s így igen valószínű, hogy *Orbán* hirtelen rosszul lett midőn a ladikból a vízpartra akart kilépni s úgy csuszott vissza a vízbe. Annyi ereje mégis volt, hogy egy bokorba félkézrel megkapaszkodott; de már arra nem volt elég ereje, hogy magát fenntartsa, megfulladt, bár csak félarcza volt a vízben.

— **Virtus az eljegyzési lakomán.** Dunaföldváron f. hó 18-ikán egy eljegyzés alkalmával *Simon* István földmives, dunaföldvári lakost úgy elverték s megrugdosták, hogy életben maradásához kevés a remény. A verekedés szóváltásból eredt, s az ütleget osztogatók még azt sem respektálták, hogy a

súlyosan elagyabugyált férfiú a — *menyaszony rokona.*

— **Eltemette a part.** Lapunk mult heti számában már megemlékeztünk röviden a Pálán történt szerencsétlenségről, lapunk ottani tudósítója most pótlólag a következőkről értesít: *Köteles* Gyula pálfai kovács mester házat építette s az építéshez sároznivaló földet hordták, A földet *Fehér* István 12 éves kovács tanoncza ásta, a falun kívül eső helyen, míg *Köteles* József (a háztulajdonos apja) 70 éves öreg ember kocsival hordta. A hely a honnan a földet hordták 2 méteres magasságu partos rész és csak az alján van használható föld, míg a teteje porhanyó s kömives munkához alkalmatlan. *Fehér* István mindig a part alját, kapálgatta ki, úgy, hogy akkora üreg volt, hogy ő szépen be ültetett. Az arra járókezők figyelmeztették, hogy majd rá szakad a part, mire ő azzal felelt, hogy hamar kiszakad, s azért ült be, mert ott hús van. Az öreg *Köteles* József éppen elvitt egy kocsit földet s a tanonc egyedül maradt ott. Mire az öreg vissza jött azalatt a part leszakadt s a kis *Fehér* Istvánt maga alá temette. Sietve kiásták, de már meghalt. Dr. Erdős kir. aljárásbíró a vizsgálatot megindította, hogy kit terhel a felelőség. A halottat felboncolták s megállapították, hogy a halál oka füladás volt.

VIDÉK.

Dunaföldvár.

Választások Dunaföldvár községnél. A Dunaföldváron f. hó 16-án megtartott községi irnok és bábaválasztás alkalmával községi irnokokká: *Gilicze* József izsai és *Sudár* József hercegfalvai lakosok, községi bábává pedig *Kiebel* Jánosné szül. *Köhler* Rozina (azelőtt *Ujhelyi* Lajosné) dunaföldvári lakos választották meg. A községi irnokok fizetése fejenként évi 1000—1000 kor. a községi szülészno javadalmazása pedig évi 200 koronába van megállapítva.

Tolna.

Gyászmise Tolnáon. A megboldogult *József* kir. herceg lelki üdvéért a gyász isteni tiszteletet Tolnáon f. évi június hó 21-n tartották meg. A gyász misén résztvett a tolnai jótékonyági nőegylet, a közs. előjáróság, a Tolnáon állomásozó két dzsidás század tisztái kara; a tüzoltó testület, pénzügyörség, csendőrség és nagy számú közönség. A kórus szép gyászdalokat énekelt, a kórporsó körül pedig a katonaság állt díszőrséget.

Szakes.

Uj tüzoltó elnök. A szakesi önkéntes tüzoltó egylet folyó hó 18-án egybe hívta tagjait, hogy elnököt válasszon. *Csukly* Béla alelnök felolvasta *Fetter* Gyula volt szakesi segéd lelkész, a tüzoltó egylet elnökének lemondó és egyben bucsuzó levelét, melyben kifejti, hogy áthelyezése folytán sajnálattal és fájdalommal válik meg az egylettől. A gyűlés jegyzőkönyvi köszönetet szavazott meg szeretett elnökének s a jegyzőkönyv kivonatát megküldi a távozonak. Uj elnökének pedig egy 5 tagu küldöttség által községünk szeretett segéd lelkészét *Horacsek* Endrét kérte fel, amit ő el is fogadott. Valóban örmérez szolgálhat az egyletnek új elnöke, mert a ki híveinek jó pásztor, az egyesületünknek is csak jó pásztor lehet.

Dunaszentgyörgy.

Függetlenségi polgári olvasókör. A dunaszentgyörgyi függetlenségi érzelmu polgárok szervezkedő gyűlést tartottak, melyen kimondták a párt megalakulását. Elnökök lettek: *Somogyi* István ev. ref. rektor és *P. Dömötör* Lajos földmives. Elhatározták egy polgári olvasókör felállítását is.

Orvosok közgyűlése.

Az Országos Orvos Szövetség tolnavármegyei fiók egyesülete évi rendes közgyűlését a szekszárdi Ferencz közkórház orvosi tanácstermében f. hó 22-én tartotta meg, ezen a következő fiókgyesületi tagok vettek részt: *Somogyi* dr. (Paks), *Kertész* dr. (Dombóvár), *Póth* dr. (Bonyhád), *Boszkovics* dr. (Bátaszék), *Schützenberger* dr. (D.-Földvár), *Zavaros* dr. (Kölesd), *Pécsvárad* dr. (Decs), *Fehér* dr. (F.-Iregh), *Schall* dr. (Gyöngy), *Varga* dr. (Tolna), *Grünfeld* dr. (Paks), *Grünvald* dr. (Váralja), *Berde* dr. (Bonyhád), *Tanárky* dr., *Dragits* dr., *Herczegh* dr., *Spitzer* dr., *Kramolin* dr. és *Sztanó* dr. (20).

Dr. *Hangel* elnök megnyitó beszéde s a távolmaradásukat kimentő tagok neveinek felemlítése után a következő határozatokat hozta a közgyűlés:

Turán *Bódog* dr.-nak az O. O. Sz. gazdasági szervezetére vonatkozó javaslatát elveti;

Boszkovics dr. a tolnamegyei községi s körorvosoknak a megyei jegyzői nyugdíjnyelbe való belépésére nézve előterjesztett javaslatának előkészítését egy 6 tagu bizottságra bizza;

a m. kir. csendőr legénység orvosi gyógykezelésének díjazása végett a csendőrpáncsnoksághoz felír;

a községi s körorvosok külön jövedelme után is IV-ed osztályu adó fizetését elhatározza;

a kórházi orvosok külön osztályban elhelyezett beteg után, külön gyógykezelési díjban részesítendők;

a vármegye kértessék meg az iránt, hogy a szünidei orvosi tanfolyamra 1—2 orvost 200—200 K segély részesítés mellett küldjön ki.

A volt tisztikart újból egyhangulag megválasztották.

Ellbogen dr. (Bonyhád) alelnökhöz 40 éves orvosi működése alkalmából a szövetség üdvözlő iratot intéz.

Az O. O. Sz. jelen évi kongresszusa Marillán lesz.

Spectator tovább levelez.

Tek. Szerkesztő Ur!

Ha úgy tetszik, folytassuk. Telik még egy kis tintára.

Tegye kezét szívére s mondja meg őszintén, nem lenne Ön egy illúzióval szegényebb, ha véletlenül reám ismerne?

Ma egész nap három mezitlábás lurkómmal (No meg János szógámmal) fel és le futkostunk a hegyen, permeteztünk. Ez sem uri multság, de a mit utána követtünk el, az már irni olvasni tudó embertől büntény. Papa — kérdik a lurkók egyszerre — megetethetjük a kis kacsákat? Nyolez kis falánk kacsá!

Kipattant a titok, Ön megvetéssel fordult el tőlem s nekem ismét vándorbotot kell kezembe venni, keresni menhelyet magamnak és enyéimnek. János szógám, hozzon még egy kancsóval mielőtt örökre elválnunk. Szöknöm kell. Keresnek, kutatnak (az ördög sem törődik velem, de ez a meséhez tartozik) ha megtalálnak, világ csufjára, pellengerre állítanak.

T. Szerkesztő Ur! Önnek a helyi körülményekkel meg kell alkudnia. Itt mindenki és minden szent és sérthetetlen. Ajánlhatna egyebet, mint összetett kézzel bevárni az üdvöt hozó elgyengült hullám gyűrűt? Hány-szor pusztít köztünk addig a romboló ár? De a Séd is helyi különlegesség, nem lehet azt bántani; egyszer—egyszer annak is szabad kitombolni magát.

Sajgó szívvel távozom, de ismerve a hazai viszonyokat, vigasztal a tudat, hogy Kutyabagason — esetleg másutt — szakasztott olyan embereket, intézményeket találok, mint itt. Irok majd onnan is azokról; így sem Önnek, sem nekem nem gyűlik meg a bajunk, sőt remélem mélyen tisztelt előfizetői örömmel fogják olvasni, miként dorongoljuk el a kutyabagosiakat. Ez nincs benn a kacsanevelésben, de tudja mindenki, kit a sors üldözött.

Mielőtt azonban végleg bucsut veszek Öntől, legyen oly kegyes, kérje fel a nagyérdemű közönséget, hogy szóljon e tárgyhoz. Egy üres szoba, egy asztal, egy pad, egy pár ember és kész e „Nyilvános könyvtár”. Nem vetkőztetnék mi ott ki senkit sem a gunyájából, sem a hitéből, hanem beszélneink vagy olvasnánk valamit, a mi urat és parasztot érdekel.

Például én a következő érdekfeszítő műveket készítettem már elő:

Egy kis gimnázista álma világhódító utjáról és egy diplomás ember jeremiádjai az élet országából.

Praehistoriai történet a Benedik szurdikból, melyben egy ős barlanglakó hűen előadja, miként mentették meg régente a homospapient minden anyagi gondtól procreator és császári biztos.

Alázatos kérelme a szekszárdi nagyérdemű koldustestületnek, melyben kérelmezi, hogy engedtesék meg tagjainak egy pár órai munka, mert a téltenség folytán kötelezettségüknek, különösen az ivás terén csak fogyatékosan felelhetnek meg.

A nagyérdemű tanács válasza, melyben a kérelmet elutasítja. Tekintettel a szorgos munkaidőre alapos a félelem, hogy a kéregetők a tilalom dacára is apadni fognak, új tagok felvételét sürgősen elrendeli. Életerős ifjak és férfiak előnyben részesülnek.

A szekszárdi gaminokat dohánnyal és gyufával ellátó jótékony egyesület zárszámadása.

Rendelet Augusztus császár idejéből a szekszárdi magyar királyi posta-állomáshoz, melyben elrendeltetik, hogy minden küldemény először a város végére vitessék s csak azután szabad kézbesíteni (azért kapom én csak délután a leveleket, holott a posta közelében lakom).

Oknyomozó kutatás a helyi rendőr félre csapott sapkáját és durva modorát illetőleg. Képekkel illusztrálva.

Nincs szerencsém ismerni a „Középiskoláink” cikk íróját, de nem tévedek, ha mondom, nála is akad egy-két ilyen munka raktáron.

Nem világra szóló dolgok ezek, azoknak orvoslására ott vannak a fogházak (itt palota) bírók, ügyészek, ügyvédek, börtönőrök stb. Mi megelégszünk a pap, tanító, bíró, orvos s a társadalom egyéb közegeinek figyelmét felébreszteni, tanulmányozni, miért nevelődik nálunk annyi dologkerülő, lóköti és oly kevés józan gondolkodó ember; nem lehetne ez fordítva?

Igy vélem én a „Közérdek”-et szóval és tettben szolgálni.

Magam a távolból is tek. Szerkesztő ur további szives jóindulatába ajánlva, maradok őszinte híve

Spectator.

Muzeum, közintézetek ügyei.

Muzeum bezárás a javítási munkálatok alatt. A muzeumban folyó javítási munkálatok miatt az igazgatóság újabb intézkedése folytán a muzeum a közönség előtt zárva marad, *kizárólag* csupán *szakferfiak, tanulmányozás céljából* tekinthetik meg a régészeti osztályt.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

Az emigránsok a magyar helyzetről. Az amerikai magyarság éber figyelemmel kíséri a magyar helyzet alakulásait és hírlapjainak hasábjaiiban szólaltatja meg a nevesebb emigránsokat. Az amerikai magyarság nesztora, *Madarász László*, Magyarország egykori rendőrminisztere, *Madarász József* képviselőnek bátyja, a St.-Louisban megjelenő képes magyar folyóiratban, az „Uj Világ”-ban szólal meg és rendkívül érdekes cikkben von párhuzamot a 48-as idők és a mai napok között, közben egy kormány vád alá helyezésének indítványát is tárgyalja. Az agg emigráns szeptember 22-én fogja 94-ik életévét betölteni és nemrég fejezte be a

48-as eseményekről irt történelmi becsü emlékiratát, a melyből az „Uj Világ” temérdek érdekes részt fog közölni. Az „Uj Világ”-nak, mely oly magas művészi kivittel és izléssel van kiállítva, most jelent meg az ötödik száma gyönyörű színes borítékkal és hátlappal, temérdek szingazdag illusztrációval. A lap kiadótulajdonosa *Solymossy Olivér*, áldozatokat nem kímél és az „Uj Világ”-ot irodalmi és művészi magaslaton tartja. Az „Uj Világ” legutóbbi számában közfeltűnésre számítható cikket látunk *Németh Péter* szerkesztő tollából, aki a Fairport Harboron együtt élő magyar és finn koloniaról mond el rendkívül érdekes dolgokat. A czimlapon az arkadiai fenyvesek ölen lerohanó vizesét látjuk, mely csak egy mértföldnyi távolságra van az új magyar farmer városkától. A színes czimlapon kívül érdekes képeket látunk a chicagói véres fuvaros sztrájkokról, a regényes Ha-Ha Tonka tó vidékéről, a „kaczagó víz” és a „lakodalmas barlang” tündérszép tájairól, a magyar telepről és az Amerikába özőnlő bevándorlókról. Az „Uj Világ” kiadóhivatala, St.-Louis, Mo., Amerika, Box 1335, czímen van és egész évre 10 koronáért küldi ezt a gyönyörű ujságot. Mutatványszám ingyen.

Egyletek és társulatok.

Zászlószentelési és jubileumi ünnepély.

A „Döbröközi önkéntes tűzoltóegylet” f. évi augusztus 13-án zászlószenteléssel egybekötött 15 éves jubileumi ünnepélyt tart.

A rendezőség a lapunk szerkesztőségének is megküldött következő felhívást intézte a tűzoltóegyesületekhez és azokhoz, akiket zászlószeg beverésére felkértek:

Kedves Bajtársak!

A tolnavármegyei tűzoltótestületek szövetsége által 1904. évi augusztus 15-én, Lengyelen hozott közgyűlési határozat értelmében Döbrököz községnek jutott az a szerencse, hogy az ez évi vármegyei tűzoltó-szövetségi közgyűlés 1905. évi augusztus hó 13-án, Döbröközön fog megtartatni.

Miután egyletünk ez évben ünnepli fennállásának 15-ik évfordulóját s ez évben szentelteti fel zászlóját, összetartozandóságunknak fenséges szimbolumát, örömmel és lelkesedéssel határoztuk el, hogy folyó évi augusztus 13-án zászlószentelési és 15 éves jubileumi ünnepélyt rendezünk.

Bajtársi szeretettől áthatva, tisztelettel hívunk meg ezen ünnepélyünkre Benneteket, melyen *Illés Gyuláné* urnő zászlóanyasága mellett egyesületünk zászlóját, az egyetértés és bajtársi szeretet eme magasztos jelvényét megszenteljük s kibontva büszkén lobogtatjuk, hogy annak oltalma alatt testvériesen csoportosulva, lelkesedést merítsünk nemes célunkhoz: embertársaink életének és vagyonának megmentésében lankadatlanul fáradozni!

Kedves Bajtársak! Jöjjetek el minél számosabban megjelenésekkel emelni ünnepélyünk fényét és díszét, így adva ügyünk magasztos fontosságának kifejezést.

Ez alkalommal tisztelettel mellékeljük zászlónk egyik szegét, azon kérésünkkel, hogy azt a zászlószentelés alkalmával annak rudjába beverni, esetleg sajnálatos és nem várt akadályoztatás esetleg megbízott által beveretni és magasztos törekvéseinkben bajtársi támogatástokkal szerencsétetni sziveskedjetelek.

Mellékelten küldjük ünnepélyünk sorrendjét és a *bejelentési ívet*, mely utóbbinak pontos kitöltésére kérve, azt *legkésőbb folyó évi július hó 30-ig sziveskedjetelek beküldeni.*

Főtörekvésünk oda fog irányulni, hogy az együtt töltendő időre kellemesen emlékezzetek vissza.

Döbröközön, 1905. június havában.

Bajtársi üdvözlettel *Bakán István* titkár, *Vicze János* elnök, *Illés Gyula* parancsnok.

Az ünnepélynek sorrendje a következő: Szombaton, 1905 augusztus 12-én: 1. Vendégek és vidéki tűzoltótestületek foga-

dása és elszállásolása. 2. Ismerkedési estély. Vasárnap, augusztus 13-án: 3. Reggel 5 órakor ébresztő. 4. 6 órakor gyülekezés, azután diszfelvonulás a szövetségi elnökhöz és a zászlóanyához. 5. Délelőtt 9—12 óra között ünnepélyes istentisztelet a r. k. templomban, e közben a zászló megszentelése, majd a zászlószögek beverése és diszgyakorlat, ezek után pedig a Tolnamegyei Tűzoltószövetség rendes évi közgyűlése. 6. Délután 1 órakor társasbéd. 7. Délután 5 órakor zártkörű táncmulatság. (Belépődíj személyenként 1 kor., egyenruhás tűzoltók azonban belépődíjat nem fizetnek.) Hétfőn, augusztus 14-én: 8. A vendégek kikisérése a vasúthoz.

A „Rabsegélyző Egylet” választmányi ülése. A „Szekszárdi Rabsegélyző Egylet” ma délután 3 órakor dr. *Selcz József* elnöklésével választmányi ülést tart.

Alapszabályok jóváhagyása. A belügyminiszter az *öcsényi ifjusági olvasókör* és a *némelkeéri kath. olvasókör* alapszabályait, a földmivélsügyi miniszter pedig a *felsőiregi gazdakör* alapszabályát jóváhagyta.

A szekszárdi polgári olvasókör a hírlapok elárverezésére és a folyó ügyek elintézésére f. hó 29-én d. u. közgyűlést tart; 28-án d. u. pedig az egyesület építő bizottsága tart ülést, hogy az *Uglár János* építőmester által készített csinos terv ügyében tanácskozzék.

TANÜGYI HIREK.

Vizsgák. A paksi polgári fuiskolában az évrő vizsgálatok már lefolytak, a torna-vizsga folyó hó 17-én délután, az osztályvizsgák 19-én és 20-án voltak. A záróünnepély pedig folyó hó 25-én, vasárnap délelőtt 10 órakor lesz.

Községi iskola felállítását alul felmentés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Alsónyék* községet a községi iskola felállítását alól felmentette azzal, hogy a református hitközség iskoláját ez év szeptember haváig egy 2-ik tanteremmel kibővítsék.

Korpótlék. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a szakadati r. kath. tanító I. és II. évtődős korpótléka fejében évi 200 koronát utalványozott.

BIRÓSÁGI ÜGYEK.

Esküdtzéki tárgyalások.

Ezen ülészakban az esküdtbiróság e hó 17-én tárgyalta az utolsó esküdtzéki ügyet.

A bíróság elnöke *Ágoston István* kir. táblai bíró; tagjai pedig *Abay Leó* és dr. *Sonnevend Frigyes* kir. törvényszéki bírák voltak. A jegyzőkönyvet *Szunyogh Zoltán* kir. törvényszéki aljegyző vezette, a vádhatóságot dr. *Kozáczek József* kir. alügyész, a magánvádat dr. *Albersz Rezső* ügyvéd képviselte. Védő dr. *Kanczler Antal* ügyvéd volt. Az eset a következő:

Krasz Henrik győrei korcsmájában ez év május hó 14-én mulatság volt, a legények a zenén összevesztek.

A veszekedést megnézendő, *Boros István* az ivóból bement a táncterembe s ekkor *Tóth Mihály* minden ok nélkül hasba szurta úgy, hogy ennek következtében *Boros István* meghalt. Ugyanekkor *Tóth Mihály* öcsese, *Tóth János* az elhalton 8 napon belül gyógyuló testi sértést okozott.

Közvádó *Tóth Mihály* első rendű vádlottat a halált okozott súlyos testi sértés büntetésében, öcsesét, *Tóth Jánost* pedig — mert a tettestársi minőség megállapítható nem volt — a könnyű testi sértés vétségében kérte büntetésnek kimondani. Ezzel szemben *Kanczler Antal* ügyvéd a kérdést úgy kérte feltétni, hogy abba az erős felindulás is felvéssék, mert — mint védenze állítja — *Boros István* egy kocsi szeggel védenzét megtámadta.

Az esküdtzék *Tóth Mihály* I-ső rendű

vádoltat az erős felindulásban elkövetett súlyos testi sértés büntetésében mondotta ki bűnösnek, minélfogva a bíróság öt 2 évi börtönre, ücsesét pedig 5 napi fogházra és egy napi fogházzal helyettesítendő 10 korona pénzbüntetésre ítélte.

Az ítélet jogerős.

MULATSÁGOK.

A szekszárdi főgimnázium nyári mulatsága. A szekszárdi állami főgimnázium érettségét tett ifjai ma délután a Mutschenbacher-féle kerthelyiségben, a főgimnázium ifjúsági segítő-alapja javára nyári mulatságot rendeznek. Belépő díj személyenként 1 korona Családjegy 3 korona. Kezdeté délután 6 órakor. A felülízetéseket köszönettel fogadják és hírlapilag nyugtázzák.

Jóteköny hangverseny Dunaföldvárrott. Dunaföldvárrott 1905. évi július hó 2-ikán az „Egyenlőségi Kör“ összes termében táncszal és tombolával egybekötött jótekönyvezélu hangversenyt rendeznek, melyen előkelő fővárosi művészek is közreműködnek. A tiszta jövedelem részben az építendő izr. templom, részben a községi szegényalap javára fordítatik. Helyárak: 1—4 sor 4 K., 5—10 sor 3 K., a többi sor 2 K., Állóhely 1 K. Az érdekes és változatos műsor a következő: 1. Nyitány. Traviata-egyveleg. Előadja: a helybeli zenekar. 2. Belépő dal a „Szegény Jonáthán“ című operettből. Előadja: *Tollagi Adolf*, a Magyar Színház tagja. 3. Wieniawsky: *Legenda*. Hubay Jenő: *Hullámzó Balaton*, csárdajelenet. Hegedűn játsza: *Fehér Károly*. 4. Magyar műdal. Irta: Mader Raoul. Eneklő: *Andai Blanka* k. a. a Magyar Színház tagja. 5. Versek. Elmondja *Balassa Jenő*, a Vígyszínház tagja. 6. Rubinstein. *Tarantella*. Zongorán előadja: *Fényes Margit* k. a. 7. *Troubadour*. Eleonora-ária. Eneklő: *Andai Blanka* k. a. a Magyar Színház tagja. 8. Népdalok. Játsza: *Dr. Scheffer Sándor*. 9. Népdal-egyveleg. Előadja: *Tollagi Adolf*, a Magyar Színház tagja. A zeneszámokat *Fényes Margit* k. a. kíséri zongorán. Felülízetések a jótekönyv cél érdekében köszönettel fogadtatnak. A kik esetleg meghívót nem kaptak és arra igényt tartanak, szíveskedjenek a bizottsági titkárhoz fordulni. A mulatság iránt rendkívül nagy az érdeklődés, így az nagyon sikerültnek ígérkezik. A rendező bizottság élén mint elnökök *Niebergall Nándor* a község ritka tevékeny főjegyzője és *Dr. Lévai Dezső* orvos, a jó tollú író állanak. Titkárok: *Rafael Leó* és *Dr. Strausz Zsigmond*. Pénztáros: *Niertit Béla*. Ellenőr: *Borovitz Samu*. Vigalmi bizottsági elnök: *Huber Ferencz*. A felemeltettek kivül még 158 tagból álló rendező bizottság munkál az est sikerén.

G A Z D A S Á G.

A hőségési tehén- és üsződíjazás.

A Tolnamegyei Gazdasági Egyesület e hó 18-án, vasárnap tartotta Hőségiesen az állatvásárral egybekötött tehén- és üsződíjazást, mely vásáron kizárólag a „bonyhádi“ szarvasmarhákat díjazták. Felhajtottak 147 drb. tehenet és 134 drb. üszőt.

A rendezésre a gazdasági egyesület a következő tagokat küldötte ki: Elnök: *Kollmann Gyula*, rendező-bizottsági tagok: *Dubnitsky László*, *Károlyi János*, *Klimes Antal*, *Molnár Gyula*, Hőgyész község bírása és a gazdasági egyesületi titkár.

A bíráló bizottság tagjai voltak: Elnök: *Apponyi Géza* gróf, tagok: *Aldorfer Lipót*, *Apáth Alajos*, *Bakay Dezső*, *Bernrieder János*, ifj. *Bernrieder József*, *Döry Hugó*, *Forster István*, *Fördös Dezső*, *Hanzély János*, *Huber Lajos*, *Hainrikffy Pál Jagicza* István, *Jakabffy Imre*, *Kammerer Ernő*, *Kemptoner Ernő*, *Leopold Sándor*, ifj. *Leopold Lajos*, *Perczel József*, *Pleszky Antal*, *Sass László*, *Tiringer Vilmos* és *Wiltzek Sándor*.

Döntő bizottsági tagok voltak: Elnök:

Jeszenszky Andor gazd. egy. elnök: tagok: idősb *Bernrieder József* és *Sztánkovánszky János*.

A díjazás eredménye a következő volt.

A/ Tehenekért:

Az I. díjat — 140 korona — nyerte *Kehl Lajos Kistormás*.

II. díjat — egyenkint 120 korona — nyertek: 1. *Neller Henrik Murga*. 2. *Kehl Lajos Kistormás*. 3. *Klem Keresztély Mőzs*. Ugyanennek ezen tehene nyerte a szekszárdi állatszemlén az I. díjat is. Így összesen 160 koronát nyert.

III. díjat — egyenkint 100 korona — nyertek: 1. *Neller Adám Murga*. 2. *Werner Henrik Murga*. 3. Ifj. *Kirchner Jakab Kistormás*. 4. *Schweizer Márton Tevel*. 5. *Mertz János Murga*.

IV. díjat — egyenkint 60 korona — nyertek: 1. *Werner János Murga*. 2. *Fáy Henrik Hőgyész*. 3. *Werner János Murga*. 4. *Neller Adám Murga*. 5. *Mayer János Tevel*.

B/ Üszőkért:

Az I. díjat — 140 korona — nyerte: *Kelemen József gyulaji lakos*, ki e hó 11-én a tamási állatszemlén ugyanezen üszőjével szintén az első díjat — 40 korona — összesen tehát 180 koronát nyert két éves üszőjével.

II. díjat — egyenkint 120 korona — nyertek: 1. *Kiefer Péter Kakasd*. 2. *Mekl Antal Mőzs*, ki ugyanezen üszőjével a Szekszárdon tartott állatszemlén 30 koronát nyert. 3. *Glöckner János Kéty*.

III. díjat — egyenkint 100 koronát — nyertek: 1. *Pencs Károly Hőgyész*. 2. *Wagner Samu Varsád*. 3. *Origenheim Miklós Kalaznó*. 4. *Kirchner Jakab Kistormás*. 5. *Schollenberger András Diósberény*.

IV. díjat — egyenkint 60 korona — nyertek: 1. *Glöckner János Kéty*. 2. *Kemény Vendel*. 3. *Mayer János Tevel*. 4. *Lerch József Tevel*. 5. *Klein Simon Mőzs*.

Vetési bagoly pille.

Hernyója az őszi és tavaszi vetésekben kiszámíthatatlan károkat tesz. Kártékonyasága annál jelentékenyebb, amennyiben valamenynyit természet gazdasági növénynyel táplálkozik.

E pille alapszine időnként változó, többnyire felszine szürke, teste olyan, mintha fel volna puffadva, oly vastag, mint a liba toll szára. A hernyója 16 lábú, — az első hat hétben lassan fejlődik, tehát ez időben még kevés kárt tesz, de ha megnőtt, akkor falánk és ha száma megnő, holdakat tesz tönkre, mindent megemészti, ami a földön levelet terem.

Nappal a növény tövéhez húzódik, éjjel pusztit. E pusztítás október közepéig tart, enyhe időjárással még tovább is. Ekkor aztán földbe húzódik, itt alussza át a telet.

Tavaszzal ismét felébred téli szendergéséből, előző ismét, megtámadja hernyója a vetést és végzi pusztító munkáját az ideig, míg a természetadta változása be nem áll.

Majd ismét a földbe elbujva egy kis gubót készít és hosszú ideig vesztegel és ismét mint pille jó elő, a pillék már május végén láthatók és aztán gyakoriak egész nyáron.

E pillét nappal ritkán látni, mert éjjeli állat. A vetési bagoly pille hernyója a gazda legnagyobb ellensége, amelyik nem holdakat, de ha rá az idő kedvező, annyira elszaporodik, hogy egész határokat tönkre tesz.

Védekezés ellene a következő:

E végből szükséges először, hogy nyáron át, mikor a vetési bagoly pille röpköd, földjén és mesgyéin a gazda semmi gazos, gyomos részeket meg ne tűrjön. A pille ezekre tojja petéit és itt kelnek ki 10—14 nap múlva az apró hernyók is.

Ennek megakadályozása végett az ilyen gyomos helyeket nem szabad meghagyni, hanem fel kell szántani, az ugarakra pedig sertéseket kell hajtani, amelyek a hernyókat kitorják és felfalják.

A fő az, hogy az őszi vetés földje és

a hozzá közel eső részek a vetés előtt hosszabb ideig tiszták legyenek.

Az őszi vetésekben még úgy is irtathatjuk a hernyót, hogy a megtámadott foltot és a körülötte levő ép vetést mintegy 2 méter szélességben 4—5% dohány luggal (thanatonnal) megpermetezzük, hogy a mérgeles vetésből evő hernyók megmérgeződjenek.

A hernyók számát szedéssel is lehet apasztani, azt fölöslegesnek tartom, hogy miképp, ismerve a kis magyar gazdát, aratás után már azt a munkát úgy sem fogadná el.

A szedést meg lehet könnyíteni azzal, hogy a megtámadott vetésre száraz gyomot vagy kövecset hanyunk, nagyon kevés időre, úgy a gyom, mint a kövecset tele lesz ily hernyókkal s leszedhető.

Igy kell eljárni a tavaszi vetéssel is, a tavaszi vetés mindig tiszta legyen, hol réparól nincs szó, azt korán kell vetni.

Tisztán tartott földön nem szaporodik el a hernyó.

Itt is szükséges, hogy az irtást ne csak egyesek végezzék. A siker csak akkor teljes, ha az érdekelt gazdák együttesen közreműködnek, mert különben a hernyók egyik földről a másikra húzódnak át.

Pólya Lajos.

Fedezettő ménék bevonása. A vármegye területén levő fedezettő méneket az illetékes katonai parancsnokság július hó 1-én az egyes fedezettési állomásokról bevonja.

A vármegyei amerikai szőlőtelep átadása. A szekszárdi vármegyei amerikai szőlőtelepnek Szekszárd község részére leendő átadása, az ott lévő épületeknek, terményeknek, leltári tárgyaknak szóval mindennemű készleteknek értékesítése s a haszonbérbe adó Szekszárd községgel leendő leszámolás czéljából f. év jun. 27-én d. e. 9 órakor helyszíni tárgyalás lesz, melyen a törvényhatóság képviselőiben *Döry Pál* alispán; *Dr. Hangel Ignác*, *Tóth Károly* bizottsági tag, *Máthás Kálmán* számtanácsos, Szekszárd község képviselőiben *Nagy György* bíró, *Dr. Hirling Ádám* községi főjegyző és *Nils István* volt vármegyei h. phylloxera biztos és *Szévald Oszkár* a phylloxera bizottság jegyzője lesznek jelen.

Dunaföldváron a gulyabeli szarvasmarhák között szájfájás ütött ki. A baj rossz indulatnak mutatkozik, mert már több ellullás történt. *Lászczik Gyula* m. kir. járási állatorvos és a községi előjáróság minden óvintézkedést megtettek, hogy e ragályos betegség szét ne hurcoltassék és mielőbb megszüntethető legyen.

A KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.*

Tekintetes Szerkesztő Úr!

Tudva azt, hogy lapja hasábjain helyt ad a közérdekű felszólalásoknak, kérem szíveskedjék közzétenni az én panaszomat is. A vasutról van megint szó. Azaz nem is annyira a vasutról, mint inkább a fiakkerről, a melyek a vasutól érkező közönséget szállítják a városba. Ezek a fiakkerek oly örült sebességgel száguldanak az amúgy sem széles uton, hogy valóságos Isten csudája, hogy eddig még senkit sem gázoltak el azok közül, a kik gyalog kénytelenek az utat megtenni. Ez a száguldozás különösen este veszedelmes, mikor a gyarló világítás miatt amúgy sem igen lehet látni, s kétszeresen veszedelmes annak, a kinek a halála sem tökéletes, mint pl. az enyém. Jó volna, ha az illetékes hatóság tudomást venne erről az állapotról s legalább oly irányban intézkednék, hogy az állomástól kezdve a Mutschenbacher-féle kert mellett haladó gyalogjáróig a fiakkerosok lépésben való haladásra köteleztetnének. Teljes tisztelettel maradtam

Szekszárdon, 1905. jun. 23.

Dr. B. K.

* E rovatban közérdekű felszólalásokat díjmentesen közlünk, a felelősség azonban a beküldőt terheli.

Szerkesztői üzenetek.

P. A. urnak Paks. Mult heti számunkra későn jött. Jövőre egy kérjük becses sorait, hogy pótekek délig megkaphassuk.
L. S. urnak Nagyszokoly. Köszönjük érdeklődését, kérjük továbbra is.
S. I. urnak Dunaszentgyörgy. Köszönet, kérjük máskor is.
T. P. urnak Paks. Megkaptuk, üdvözet, kérjük mennél sürűbben.
H. J. urnak Páifa. Fő a gyorsaság, szives értesítését jövőben kérjük azonnal. A lap ügyében intézkedtünk.
N. N. urnak Dunaföldvár. Nagyon köszönjük szives jóakarátát, kérjük jövőre is.

HIRDETÉSEK.

Értesítés.

Alulirott tisztelettel értesitem a helybeli és vidéki vevőközönséget, hogy az üzletemben raktáron levő **fűszer, déligyümölcs, tea, rum, likör, cognac, anyag, festék,** valamint mindennemű rövid- és vegyesárut **üzlet áthelyezés miatt** a mai naptól kezdve **jutányos áron** adom.

Különösen felhívom a vevőközönség figyelmét

kávémra,

melyeket jó minőségűknél fogva teljes bizalommal ajánlhatom.

Fontos megjegyezni való!

Minden egyes vevő, aki **20 korona értékű árut** vásárol, teljesen ingyen kapja művészies kivitelű arczképét saját fényképe után.

Tisztelettel

Koszoru József Szekszárd

Széchenyi-u. 169. 3-5

Zöldojtáshoz való elsőrendű gummiszalag kilója 22 kor.

Zöldojtáshoz való elsőrendű gummiszalag kilója 22 kor.

Hirdetmény.

Alulirott községi előjáróság a képviselőtestület folyó évi 48. sz. határozata folytán ezennel közhirre teszi, hogy a község tulajdonát képező

„Szekszárd-Szálló“ vendéglő és szálloda

mely áll: egy tágas kávéház, két nagy étterem, egy sörház, 25 szoba, két istálló, az udvarban egy tágas nyári helyiség s az említett lakrészekhez szükséges kényelmes mellékhelyiségekből, **folyó évi augusztus hó 28-án délelőtt 10 órakor,** a városháza nagy tanácstermében írásbeli zárt ajánlattal egybekötött szóbeli árverésen **1906. évi április 10-től egymásután következő hat évre** haszonbérbe fog adatni.

A kikiáltási ár az egy évi bérösszegnek megfelelő **7700** koronában állapított meg, melynek 10%-át az árverezni kívánók bántpénzül ajánlatukhoz csatolni, vagy az árverés megkezdésekor az árverező községi előjáró kezéhez letenni tartoznak.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a községi előjáróságnál megtekinthetők.

Tájékozással felemlítettik, hogy Szekszárd vármegyei székhely, van kir. törvényszéke, kir. járásbirósága, m. kir. pénzügyigazgatósága, kir. adóhivatala, állami főgimnáziuma, polgári fiu- és leányiskolája, vasuti állomása, selyemgyára s még több közintézet.

Szekszárd, 1905. évi június 20-án.

Előjáróság.

Értesítés.

Van szerencsém a hölgyvilág szives tudomására hozni, hogy **Szekszárdon Kossuth Lajos-utca 1031. szám alatt** a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

plissirozó (redőző)

intézetet alapítottam.

Plissirozásra vagyis redőzésre elfogadok a legvastagabb kelmétől a legkényesebb selyemig, s azt kifogástalanul készítem el.

Kérem a n. é. hölgyközönség szives megrendelését, előre is ígérem annak pontos és lelkiismeretes elintézését.

Magamat a n. é. közönség pártfogásába ajánlva, vagyok tisztelettel

Haudinger Gyuláné.

Ház és szőlő eladás.

Jobboldali **parásztai szőlő** 3400 □-öl **tanyával** és **pinczefelszereléssel,** — ugyszintén a **budai-ut 676. számú ház** szabad kézből eladó.

Bővebb felvilágosítást e lap kiadóhivatala ad.

1-3

Iszákosság nincs többé!

Kivánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a Cozaporból. Kávé, tea, étel vagy szeszes italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A **COZAPOR** többet ér, mint a világ minden szóbeszéde a tartózkodásról, mert csodabátása ellenszenvenessé teszi az iszákosnak a szeszes italt. A **COZA** oly csendes és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejtí, mi okozta javulását.

COZA a családok ezreit békitette ki ismét, sok-sok ezer férfit a szégyen és becstelenségtől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Tömegek fiatal embert a jó utra és szerencséjéhez segített és sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.

Az intézet, mely a **COZAPOR** tulajdonosa, mindazoknak, kik kívánják, egy próba adagot és egy köszönő irásokkal telt könyvet díj- és költségmentesen küld, hogy így bárki is meggyőződhessen biztos hatásáról. Kezeskedünk, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan.

5-52

INGYEN PRÓBA 569. sz. Vágja ki ezen szelvényt és küldje meg ma az intézetnek. (Levelek 25 fillér, lev-lapok 10 fillérre bérmentestendők.)

COZA INSTITUTE

(Dept. 569),

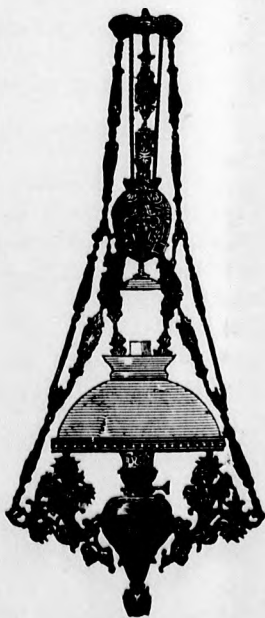
62, Chancery Lane, London, Anglia.

FUSZ FERENCZ

üveg- és porcellán kereskedő

SZEKSZÁRD (Br. Augusz-ház.)

3-3

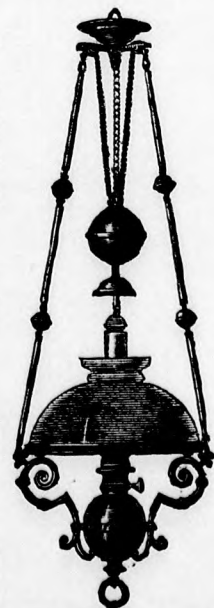

Nagy választék mindennemű készletekben: **étkező-, kávé-, teás-, feketekávé-, asztali üveg- és mosdókészletekben,** valamint **kép-, tükör-, függő- és asztali lámpákban.**

Látszerészeti cikkek nagy raktára.

Épületüvegezések és képkeretezések **olesón** készíttetnek.

20 korona vásárlás után egy életnagyságu arckép ingyen!

Ujabb zárt ajánlati versenytárgyalás.

A szekszárdi Casino igazgatósága bazárépület létesítésére ismételten zárt ajánlati versenytárgyalást hirdet.

Az épület összköltsége 55100 koronára irányoztatik elő.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat **f. évi július hó 2-ik napjának d. e. 10 órájáig** a szekszárdi Casino igazgatóságához annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbben érkezettek figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előirt, a költségösszeg 5%-ának megfelelő, bánatpénz készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a szekszárdi m. kir. államépítészeti hivatalnál naponkint megtekinthetők, a költségvetés másolata ugyanott megkapható.

A vállalkozó, ki az építkezést elnyerte, köteles a szerződést a Casino igazgatóságával azonnal megkötni.

Az építkezés azonnal megkezdhető, 1905. évi október 1-ére tető alá hozandó és az épület minden részletében 1906 április hó 15-ére készen átadandó.

Amennyiben ezen két határidő bármelyike be nem tartatnék és az épület 1906 április 15-ére teljesen készen át nem adatnék, vállalkozó minden további napra 100 kor. birságot fizet; 1906. április 24-étől fogva pedig ezen felül még kártérítési kötelezettséggel is tartozik mindazon magánjogi követelésekért, melyeket a Casinóval szemben a bazár-helyiségek bérlői netán támasztani fognak.

A szekszárdi Casino igazgatósága 300,000 drb téglát kellő időben helyszínére állit; melyet vállalkozó köteles, ezerét 40 koronával számítva, átvenni.

Szekszárdon, 1905 június hó 24-én.

A szekszárdi Casino igazgatósága.

Gyors, pontos, olcsó és izléses kiszolgálás

BÁTER JÁNOS czégnél

NAGY PAPIRRAKTÁR
ÚJ BETŰK

LEGÚJABB SZERKEZETŰ GÉPEK és az árszabásbani szoliditás biztosíthatják a tisztelt megrendelőket, hogy a felmerülő és legmesszebb terjedő igényeik is teljes kielégítést nyernek.

Bachschtz Károly áruháza

Szekszárd, Széchenyi-utca Mayer-ház.

10-20

Tisztelettel értesitem Szekszárd és vidéke közönségét, hogy a raktárra érkezett új cikkek mesés olcsó áron lesznek elárúsítva.

Grenadin batiszt mosó női blouse 1.50 frt. — Selyem luszter alsó jouponok minden színben 3.— frt. — Selyem pamutból kötött gyermekfuszokni, legjobb mosó, 22 kr.-tól. — Selyem pamutból kötött női harisnyák, legjobb mosó, 45 kr.-tól. — Flor és fildeko női harisnyák, koczkás, petyes, csikos és sima, jó mosó, 60 kr.-tól.

Legdivatosabb és legújabb női napernyők óriási választéka.

Valódi szepesi, rumburgi és batiszt vásznak 4 frt.-tól. — Valódi rumburgi czérna kanavásznak, szintartók, 4.50 frt.-tól. — Óriási választék mosó kretonok és selyem batisztokból, 22 kr.-tól. — Férfi és női divatkelmék bámulatos olcsó áron, 120 cm. széles, 49 kr.

Havalye 29 kr. **Nyakkendők!** Selyem regatta 37 kr. **Nyakkendők!** Selyem magánkötő 50 kr.

Szines férfi kézelők, francia karton, párja 10 kr.

Egyedüli főraktár: Utazó bőröndök, kézi kofferek és koupe kosarakban. — Állandó nagy raktár gyermekjátékokban és gyermekkocsiban.

Valódi! Singer-varrógépek 10 évi jótállással 23 frt. Valódi! Specialista férfi és női sérv- és hasköttők és minden néven nevezendő különlegességekben. — Férfi, női és gyermekcipők gyári raktára.

A tisztelt vevőközönség szives pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel **Bachschtz Károly.**